

KIT DIDÀCTIC

Un món de sensacions

NIVELL 0 a 6 anys
CURS 2008 - 2010
AUTORA Rosa Martín Reig

centre de
recursos pedagògics
del baix empordà

2. ÍNDEX

3. Introducció	1
4. Determinació del projecte.....	de la 2 a la 17
4.1. Contextualització	de la 2 a la 7
4.1.1. Anàlisi de l'entorn	2
4.1.2. Característiques del centre.....	4-6
4.1.3. Anàlisi de les característiques dels infants i les famílies a qui va adreçat el projecte.....	7
4.2. Concreció del projecte	de la 8 a la 17
4.2.1. Nom i logotip del projecte	8
4.2.2. Marc de teòric	9-16
4.2.3. Justificació del projecte	17
5. Contingut del projecte.....	de la 18 a la 66
5.1. Breu descripció del projecte	18 i 19
5.2. Objectius generals	de la 20 a la 24
5.3. Objectius específics	25
5.4. Activitats	de la 26 a la 61
5.4.1. Cronograma previ d'actuació a l'aula i cronograma final	62 i 63
5.4.2 Cronograma d'aplicació de les activitats	64
5.5. Criteris avaluació: inicial, formativa i final.....	65
5.6. Difusió del projecte	66
6. Conclusions	67 i 68
7. Bibliografia i webgrafia	69
8. Annexos.....	de la 70 a la 88
9. Agraïments	89

3. INTRODUCCIÓ

El crèdit de síntesi en els cicles formatius és una exigència de l'alumnat que ha de permetre culminar la integració dels CONTINGUTS impartits al llarg del cicle, tot globalitzant i interrelacionant, i, si s'escau, completant aquells continguts i/o objectius susceptibles de mostrar, al final del cicle formatiu, el grau d'assoliment dels OBJECTIUS GENERALS del cicle.

Pel que fa al CFGS d'Educació Infantil, objectius i continguts venen definits al **decret 182/1998, de 8 de juliol (DOGC núm.2702 de 13 d'agost de 1998)**, marc de referència dels crèdits impartits al llarg dels dos cursos 08-09 i 09-10.

El que es portarà a terme és un **projecte d'intervenció educativa** en infants de 0-6 i el seu entorn educatiu del qual se'n derivarà una **maleta pedagògica**. Aquest projecte s'elaborarà tenint en compte les característiques educatives, socials i culturals de l'escola bressol municipal TAP'S de Cassà de la Selva.

4. DETERMINACIÓ DEL PROJECTE

4.1. Contextualització

4.1.1. Anàlisi de l'entorn

La llar d'infants pertany al municipi de Cassà de la Selva, situat al sud de la comarca del Gironès. Té una extensió de 45 km². Limita al nord amb Llabilles i Cruïlles ; a l'est, amb Santa Cristina d'Aro ; al sud, amb Llagostera i Caldes de Malavella ; i a l'oest, amb Caldes de Malavella, Sant Andreu de Salou i Campllong.

Travessen la vila, d'oest a sud, la carretera C-250 de Girona a Sant Feliu de Guíxols ; del nord de la vila n'arrenca una que va a la Bisbal d'Empordà ; del sud-oest una altra, que va a Caldes de Malavella ; i de l'oest una altra, que va a Riudellots de la Selva, on enllaça amb la carretera nacional 2 de Barcelona i amb l'autopista A-7 i l'aeroport Girona-Costa Brava. Una xarxa de camins rurals enllaça els diferents masos i cases dels veïnats amb el poble.

La Llar està situada a les afores del poble, en una zona residencial, molt tranquil·la i a prop de les tres escoles que existeixen al poble (Col·legi la Salle, CEIP Puig d'Arques i CEIP Aldric).

Tot i que està situada a les afores del poble, cal deixar clar que, per l'envergadura que té el poble, els serveis són força propers. Justament al costat disposa d'un parc o zona d'esbarjo, i cal tenir en compte que en pocs metres a la rodona té a la seva disposició: la zona esportiva (camp de futbol d'U.D.C, Pavelló esportiu del F.D.C, gimnàs i properament piscina climatitzada i un altre pavelló esportiu), la biblioteca, la sala Gala (escola de música, d'arts plàstiques, sala d'exposicions, sala de conferències...), l'ajuntament, el parc del Carrilet, el C.A.P (centre d'atenció sanitària)

4.1.2. Característiques del centre

La llar és de titularitat pública i està administrada per l'Ajuntament de Cassà de la Selva.

L'inici del seu funcionament va ser el setembre de 1.994.

És una Llar subvencionada per la Generalitat i finançada per l'aportació de l'Ajuntament, per les matrícules i quotes mensuals de les famílies.

És un centre de primer cicle d'educació infantil i acull infants de Cassà de la Selva i dels pobles propers que no disposen d'aquest servei (Sant Andreu, Campllong, Llambilles...). Acolлим infants des de 8 mesos fins a 3 anys.

L'alumnat, actualment, està distribuït en 11 aules.

Els infants poden fer una assistència al centre en règim de menjador o de jornada escolar.

L'horari escolar normal de funcionament del centre és al matí de 9 a 12 i a la tarda de 3 a 6. Però, per tal de facilitar l'assistència al lloc de treball a les famílies treballadores, existeixen unes hores complementàries a l'horari escolar que són ateses per dues educadores ; aquestes són :

- De 8.30 a 9 del matí.
- De 2.30 a 3 de la tarda.
- De 6 a 6.30 de la tarda.

Serveis complementaris :

- Servei de menjador que funciona des de les 12 del migdia fins a les 3 de la tarda.
- Servei de berenar.

4.1.2.1. Indicadors de l'estructura i funcionament de la llar

Ràtio: està en funció de la demanda, però s'intenta no sobrepassar el número d'infants determinat per normativa.

Relació amb les famílies o tutors dels infants: La nostra Llar considera que la tasca educativa ha d'estar compartida amb la família. Tenim un objectiu comú que és el de col·laborar, de manera activa, en la formació dels nostres infants ; per això, mantenim una bona relació a través del contacte diari, de les entrevistes, de les reunions i de l'informe escrit.

És bo recordar sempre que la Llar no té com a fita substituir l'acció educadora de la família, sinó complementar-la en al mida que la família d'avui en dia, sovint, no pot fer-se càrrec del nen petit durant totes les hores del dia, per diferents motius.

A través de l'AMPA els pares i mares també poden participar i col·laborar amb la Llar.

Hi ha un Consell Assessor format per pares, mares, personal de l'Ajuntament i part de l'equip educatiu.

Estructura de l'edifici i aules: Aquesta és adequada als infants d'aquestes edats, no hi ha barreres arquitectòniques per a nens/es amb incapacitats físiques; no hi ha escales externes ni internes, tota la Llar està al mateix nivell. Les aules tenen una bona il·luminació natural, una bona calefacció i estan ben ventilades.

Mobiliari : Està, també, adaptat a les característiques físiques dels infants.

Espai (Superfícies): La llar consta de 11 aules escolars (dues de les quals són mòduls), 1 aula polivalent, 3 magatzems, 1 despatx, 1 sala pel personal docent i 1 lavabo-vestidor i aquestes estan distribuïdes de la següent manera:

AULA 1	47,60 m ²	AULA 2	47,60 m ²	AULA 3	47,60 m ²
AULA 4	47,60 m ²	AULA 5	47,60 m ²	AULA 6	32,35 m ²
AULA 7	45,10 m ²	AULA 8	46,85 m ²	AULA 9	46,85 m ²
MÒDULS;		AULA 10	43,90 m²	AULA 11	43,90 m²
Sala Polivalent :	85,40 m ²	Magatzem 1:	10,20 m ²		
Magatzem 2:	15,40 m ²	Despatx Direcció :	15,60 m ²		
Sala Personal Docent :	15,45 m ²	Lavabo-Vestidor :	15,45 m ²		
Garatge de cotxets :	4,90 m ²	Lavabo adaptat:	4,90 m ²		
Neteja :	10,20 m ²	Sala de jocs d'aigua :	20,70 m ²		
Dormitori :	15,40 m ²	Menjador-Biberoneria :	68,05 m ²		
Instal·lacions	5,10 m ²	Entrada i passadissos :	138,00 m ²		
Distribuïdor :	55,95 m ²	Magatzem mòdul :	6,85 m ²		
SUPERFÍCIE ÚTIL :	889,85 m²	TOTAL CONSTRUÏDA :	966,50 m²		
SUPERFÍCIE DELS PATIS :					
PATI 1: 526,45 m ²		PATI 2 : 67,10 m ²		PATI 3: 37,60 m ²	
PATI 4: mòduls					
		TOTAL PATIS :	mòduls + 631,15 m²		

4.1.2.2. Trets d'identitat del centre

La llengua catalana és pròpia i vehicular de l'escola. Els nens que presentin una llengua familiar diferent a la nostra, es procurarà per la seva integració facilitar, amb els mitjans que es creguin necessaris, la comunicació.

La línia metodològica de la llar pretén :

- Adoptar una metodologia didàctica, oberta i flexible, conseqüent amb els objectius que ens proposem.
- Afavorir una intensa activitat de l'infant. A partir de l'observació directa, la manipulació i l'experimentació s'estimula la veritable activitat cognoscitiva del nen, portant-lo a l'establiment d'aprenentatges significatius. Senzillament, és establir relacions entre el ja après i el conegut de nou.
- Respectar el tractament educatiu de les diferències individuals. Fer una educació personalitzada, adaptada a les necessitats de cada alumne i a les característiques del seu entorn.
- Realitzar aprenentatges amb un enfocament globalitzador. Es buscarà una relació entre totes les tasques que es portin a terme a la Llar perquè el nen percebi els elements de la realitat com un tot.
- Utilitzar la major varietat possible de recursos, materials i, en definitiva, experiències per tal d'estimular la capacitat d'actuació, potenciant el procés de desenvolupament-aprenentatge del nen. Tenint present que per a la consolidació d'aprenentatges, en aquesta etapa, cal la repetició de determinades actuacions.
- Promoure la interacció tant en relació als objectes com entre persones.
- Garantir la continuïtat i coherència dels aprenentatges realitzats al llarg de l'etapa de Llar d'infants.

La Llar d'Infants Municipal Taps es defineix ideològicament pluralista en les seves vessants polítiques i religioses. Això vol dir que l'escola adoptarà una posició de respecte total envers les creences i ideologies de cada persona.

Celebrarem les festes populars com a respecte i conservació de les tradicions més pròpies i quotidianes de la nostra cultura.

La Llar practicarà una educació per a la igualtat sense discriminacions per raó de sexe, nacionalitat o raça. També eduquen per una pluralitat ideològica intentant transmetre els valors d'una societat democràtica: solidaritat, respecte vers un mateix i els altres, actitud de diàleg, de cooperació, de participació, de tolerància...

Integració: Atendrem cada alumne segons les seves necessitats individuals. Als alumnes considerats d'integració, és a dir, amb necessitats educatives especials, se'ls farà una adequació del currículum de caràcter individual, de manera que s'ajusti a les seves específiques condicions personals. Seran atesos d'acord amb els recursos disponibles i sempre en contacte amb els centres d'estimulació on assisteixin.

Adaptació: Quan el nen ve a la Llar d'Infants per primera vegada o després d'unes vacances d'estiu amb els seus pares passa per tot un procés d'adaptació a un nou espai on tot el que l'envolta és diferent: objectes, adults, altres nens i ambient en general. Aquests canvis en la seva curta vida representen tot un trasbals en la seva estabilitat. Tots els punts de referència que havia tingut fins ara li canvien en pocs dies i això el fa estar insegur. Sovint el nen reacciona amb plors, pèrdua de gana, insomnis, descomposicions, pèrdua del control d'esfínters, irritabilitat i alguns, fins i tot, es posen malalts.

La nostra Llar té molt present la importància d'aquest procés i per tant facilita que aquesta adaptació sigui el més agradable possible, tant per a l'infant com per a les famílies, com per al personal educatiu del centre. S'haurà de fer l'entrada a l'escola de forma gradual, amb un horari progressiu que s'anirà allargant segons les necessitats de cada nen i família i amb la presència voluntària, però recomanada, de pares o tutors de l'infant a l'aula.

4.1.3. Anàlisi de les característiques dels infants i les famílies a qui va adreçat el projecte

La situació econòmica de la major part de les famílies és bona gràcies al baix índex d'atur, donat que Cassà és un poble amb una indústria considerable.

La població estrangera, en els darrers anys, s'ha incrementat significativament (veure estadística [annex 1](#)). La majoria d'aquestes famílies immigrants són procedents dels països del nord d'Àfrica (Gàmbia, Índia, Marroc, Mauritània, Polònia, Romania...) i presenten, al principi, una economia molt baixa.

Amb aquest creixement de la població, els problemes racistes i de convivència han estat mínims; podem considerar que Cassà de la Selva és un municipi amb un bon nivell de convivència ciutadana.

Una gran majoria de les famílies que hi ha a la llar entenen i parlen el català. Això és degut, en part, perquè l'ajuntament de Cassà, juntament amb altres associacions del poble (GRAM, Xocolata Per Tots, Càritas...) i amb el suport del Consorci per la Normalització Lingüística del Català del servei comarcal del Gironès, ofereixen a les famílies nouvingudes tota mena d'ajuts per facilitar la seva integració. Aquesta ajuda comença amb l'adquisició de la llengua catalana per part dels nouvinguts, ja que som un poble on el voluntariat per la llengua està força arrelat.

Per tant el coneixement de la llengua facilita molt la comunicació entre l'equip docent i els pares/mares dels infants de la llar.

4.2 Concreció del projecte

4.2.1. Nom i logotip del projecte

4.2.1. Marc teòric

El Sistema Sensorial

L'infant experimenta el primer contacte amb el món que l'envolta a través dels sentits. Des de que neix fins i tot dins l'úter matern rep les primeres impressions mitjançant els òrgans sensorials. En aquest sentit es pot afirmar que aquest és el primer pas en el procés de formació de les seves funcions cognitives i afectives.

El nadó, en néixer, no disposa d'un organisme acabat i complert, a qui simplement li falta posar-se en contacte amb l'entorn a través dels seus sistemes sensorials. Quan neix els sentits no tant sols li permeten el contacte amb el medi intern, sinó que també funcionen com a receptors que l'ajudaran a construir-se com a ésser, a existir com a persona i a pensar-se com una totalitat.

Per tant s'ha de tenir en compte que el desenvolupament sensorial coincideix des del començament amb el desenvolupament motor, socioafectiu i cognitiu. El nadó ja des de el mateix moment de néixer va integrant en un únic procés tots els aspectes del seu creixement, maduració i desenvolupament. Qualsevol canvi que és produeix en qualsevol àmbit, per petit que sigui afectarà i estimularà el desenvolupament dels altres.

La recepció i el processament de les sensacions es duu a terme a través dels diferents sistemes sensorials. Cada sistema sensorial disposa de receptors per recollir la informació de l'entorn fent-la arribar, després, al cervell mitjançant les vies nervioses i aconseguint així desxifrar-les.

Segons T. Field els sentits es desenvolupen aproximadament en aquest ordre: Tàctil (tacte), vestibular (equilibri), gust, olfacte, oïda i vista, per tant, serà en aquest ordre que els explicaré.

EL TACTE

És el sentit que proporciona informació de les qualitats palpables dels objectes i el seu òrgan receptor és la pell. La pell és un òrgan complex i vital per l'organisme, recobreix tot el cos fins i tot les membranes mucoses el cuir

cabellut i la planta dels peus. Aquesta pell pot ser de dos tipus: pell amb berrissol o pell glabra.

La pell està composta per tres teixits subcutanis: la derma, l'epidèrmica i la hipoderma (la capa més profunda), i té diverses classes de receptors sensorials o corpuscles distribuïts al llarg d'aquestes capes.

Aquests receptors estan especialitzats i cadascun d'ells respon a diferents tipus d'estímuls: temperatura (calor, fred), tacte (pressió, vibració) i dolor.

Els receptors més importants són:

- Els corpuscles de *Pacini*; els trobem a la hipoderma i perceben el grau de pressió (consistència i pes dels objectes).
- Els corpuscles de *Meissner*; els trobem a la derma i són els encarregats de les sensacions de contacte (forma i grandària dels objectes).
- Les terminacions nervioses lliures; les trobem a l'epidèrmica i són els receptors del dolor.
- Els corpuscles de *Ruffini*; els trobem a la derma i capten els canvis de temperatura relacionats amb la calor.
- Els corpuscles de *Krause*; els trobem a la dermis i perceben la sensació de fred.

Totes les impressions rebudes són transmises pels diferents corpuscles a l'escorça cerebral.

Desenvolupament:

El fetus és sensible al tacte i el nadó té una sensibilitat tàctil molt precoç, actualment el sentit del tacte s'ha detectat en embrions de vuit setmanes de vida .

El tacte i la sensibilitat cutània en general, neurològica i orgànica, és un dels sentits que es desenvolupa primer.

El nou-nat ja explora la font d'alimentació a través de la sensibilitat bucal. Aquest exerceix la percepció tàctil amb la boca, primer, i amb les mans i les plantes dels peus després.

Cap al sisè o setè mes el tacte aconsegueix una gran evolució i, posteriorment, s'anirà especialitzant en determinades zones: polpes dels dits, àrea genital, galtes...

EL SISTEMA CINESTÈSIC

És aquell per mitjà del qual es percep el to muscular, el moviment del cos i la disposició dels seus membres, el pes, la relació entre les diferents parts del cos i la seva posició en l'espai. Genèticament es pot anomenar el sentit de l'equilibri.

Encara que una part de tota aquesta informació es recull també a través de la vista i de les impressions tàctil és el sistema cinestèsic pròpiament, l'encarregat de complir aquestes funcions. Aquest sistema està constituït per:

- L'aparell vestibular; és l'òrgan que proporciona dades sensorials sobre la posició del cos en l'espai provoca sensacions relacionades amb l'equilibri i fa actuar mecanismes automàtics que ajuden a mantenir l'equilibri. Està situat a la part laberíntica (no acústica) de l'oïda interna.
- Els receptors sensorials dels músculs i dels tendons; subministren la informació sobre el to muscular, la posició dels membres i la relació entre les diferents parts del cos.

Desenvolupament:

El noutat ja percep el moviment quan el traslladen o el gronxen al bressol, però aquest sentit encara és molt incipient. S'anirà desenvolupant amb el desenvolupament psicomotor.

EL GUST

És un sentit essencialment químic. L'aparell gustatiu està localitzat a la cavitat bucal: la llengua, la laringe i la faringe són els òrgans on es troben els receptors o botons gustatius.

Els botons de la llengua es troben a les papil·les linguals, que són petites protuberàncies de la llengua.

Les qualitats que els receptors gustatius poden rebre són: amarg, àcid, dolç i salat. Els botons gustatius estan distribuïts en diferents zones de la llengua segons la seva especialització:

- La punta de la llengua és més sensible al dolç i al salat.
- Els laterals, a l'àcid.

- La part posterior de la llengua, juntament amb la gola i el paladar tou, al sabor amarg.

Des de les papil·les linguals parteixen les fibres nervioses que formen el nervi gustatiu i envien la informació adequada al cervell.

Desenvolupament:

El nou-nat té el sentit del gust força desenvolupat, perquè a l'úter matern les papil·les gustatives ja funcionen. Quan té pocs dies de vida ja és capaç de discriminar la llet de la seva mare en front la de les altres mares.

Discriminen entre dolç, l'àcid el salat i l'amarg i prefereix el dolç. Cap el quart més de vida comença a acceptar el salat. Al llarg de tota la vida, l'evolució i el funcionament d'aquest sentit es combina amb l'olfacte.

L'OLFACTE

Al igual que el gust és un sentit químic. A través de l'olfacte es poden percebre les qualitats i els canvis quantitius de les diferents olors. N'hi ha algunes de bàsiques, com per exemple: àcid eteri, mentolat, al·liaci, ranci, pútrid, olor de rosa, i innumbrables barreges de les anteriors.

L'aparell olfatiu es localitza a la part superior de les fosses nasals, aquestes són l'orifici d'entrada que condueix al bulb olfatori totes les substàncies aromàtiques oloroses.

Les cèl·lules receptores de l'olfacte es localitzen a la mucosa olfactiva (pituïtària groga), que es troba al sostre de les fosses nasals. Des d'allà, a través dels nervis olfactoris, arriben les olors al bulb olfatori, que és l'encarregat d'enviar, en forma d'estímul nerviós, la informació a la zona corresponent del cervell.

Desenvolupament:

En el moment de néixer, el sentit de l'olfacte ja està força desenvolupat, als cinc dies de vida es capaç de conèixer l'olor de la seva mare. El nadó discrimina les olors agradables de les desagradables i té tendència i preferència cap a olors conegudes.

L'olfacte aconsegueix un desenvolupament màxim quan l'infant té tres anys i la seva evolució perceptiva va lligada al desenvolupament del gust.

L'OÏDA

És l'òrgan que recull les vibracions sonores del medi i les transforma en impulsos elèctrics que són interpretats a la zona corresponent de l'escorça cerebral. L'orella és la seu de l'aparell de l'audició i, també, de l'aparell vestibular.

Anatòmicament, l'orella està dividida en tres parts:

- Oïda externa; consta del pavelló de l'orella (la seva funció és recollir ones sonores) i del conducte auditiu extern, que acaba en l'oïda mitjana, de la qual està separat per la membrana timpànica.
- Oïda mitjana; està formada per la caixa del timpà (cadena de tres ossets articulats: martell, enclusa i estrep), la trompa d'eustaqui (comunica amb la laringe i compleix la missió d'airejar l'oïda mitjana) i les finestres oval i rodona.
- Oïda interna; constituïda per la còclea, l'òrgan de Corti (a l'interior del qual es troben les cèl·lules ciliades, que són els receptors auditius) i el nervi acústic o coclear (encarregat de transmetre la informació sensorial al cervell).

El procés que s'efectua quan una persona rep un estímul auditiu és el següent: l'energia sonora és captada pel pavelló de l'orella i penetra pel conducte auditiu extern fins a arribar a la membrana del timpà, que és elàstica.

La seva vibració, per impacte del so, és transmès mecànicament al llarg de l'oïda mitjana a la cadena dels ossets, els quals es mouen amb diferent intensitat segons el to o el timbre del so i aquest moviment es transmet, a través de la finestra oval, al líquid que hi ha a la còclea. Aquest moviment hidràulic fa moure les cèl·lules ciliades especialitzades a rebre el so d'acord amb la seva intensitat, timbre o so.

Aquí, a la còclea o òrgan de Corti, cada so es converteix en un senyal elèctric que, a través dels nervis, és conduït al lòbul temporal del cervell perquè sigui interpretat.

Desenvolupament:

El nou-nat té una sordesa parcial a causa de la immaduresa del nervi auditiu i de l'oclusió dels conductes auditius provocada per la mucositat. Pot

distingir la intensitat, el timbre i el to d'un so, pot sentir murmuris, no reacciona a sons monòtons i és capaç de localitzar un so (aquesta capacitat la perd i la recupera més tard).

A les dotze hores pot diferenciar el llenguatge humà d'altres sons, als dos dies reacciona a sons intensos realitzats a prop, als set dies reconeix la veu dels pares, als dos mesos mou el cap en direcció a un so o un soroll i als tres o quatre mesos es pot concentrar en un so. Cap als tres mesos el seu sistema auditiu ja té un grau òptim de maduració.

LA VISTA

És el sentit destinat a captar la llum mitjançant el sistema visual, l'òrgan essencial del qual és l'ull. L'ull és un receptor de llum, a través del qual es perceben els estímuls visuals de l'entorn.

Els ulls estan allotjats a les òrbites, cavitats situades entre els ossos del crani i de la cara. Dins l'òrbita es troba el globus ocular, la parpella i l'aparell lacrimal, compleixen una funció de protecció i conservació.

El globus ocular està format per:

- Tres capes:
 - Capa externa; constituïda per l'escleròtica i la còrnia.
 - Capa úvea (del mig); formada, a la part anterior, pel cos ciliar i per l'iris i, a la part posterior, per la coroide.
 - Capa interna o retina; consta de la fòvea, els bastonets i els cons, conegut en el seu conjunt com a fotoreceptors, i el disc del nervi òptic, que és d'on parteix el nervi òptic.
- Cambres: l'anterior i la posterior contenen l'humor aquós i la cambra central, anomenada vítria conté l'humor vitri.
- El cristal·lí; és una lent biconvexa sense nervis, que consisteix en una sèrie de capes transparents. Està situada a la part posterior de l'iris i compleix un paper important en el procés de l'acomodació de l'ull.

Les imatges es perceben perquè reflecteixen una determinada quantitat de llum. Quan es rep una imatge, se segueix el procés següent.

La llum penetra per la còrnia, la travessa i, a través de la pupil·la, passa al cristal·lí, la missió del qual és enviar la llum a la retina amb l'objectiu que la

imatge hi quedi impressionada i sigui transmesa, a través del nervi òptic, a la zona cerebral corresponent.

Desenvolupament:

El nou-nat és capaç de distingir el clar del fosc; la seva agudesesa visual és molt pobre, però evoluciona ràpidament durant les primeres setmanes. Al mes de néixer, ja pot fixar la mirada en un objecte gran situat davant seu i seguir-lo 90 graus.

Als dos mesos pot fer-la convergir i acomodar-la i, a més a més, pot seguir un objecte amb la mirada en un recorregut de 180 graus. Al tercer mes pot girar el cap per seguir un objecte que es desplaça. És l'edat de mirar-se les mans i de concentrar-se mirant un objecte pròxim; a més a més, apareix la perspectiva. Al quart mes ja té un horitzó visual de 180 graus. Al sisè mes ha adquirit la coordinació ull-mà i percep la profunditat.

Als vuit mesos examina els objectes amb més deteniment; els ulls passen a tenir un paper decisiu en la vida exploradora de l'infant i substitueixen les mans i la boca, que fins aleshores eren les eines utilitzades per a aquest fi.

Cap els dotze mesos l'infant adquireix l'agudesesa visual de les persones adultes.

A més a més del desenvolupament biològic de l'infant, també he tingut present el desenvolupament psicològic d'aquest. Per fer-ho m'he basat en la teoria sociocultural de la formació de les capacitats psicològiques superior de Lew Vigotski.

Vigotski (psicòleg bielorús 1896-1934) parteix de la idea que l'ésser humà hereta tota l'evolució filogenètica, però que el producte final del seu desenvolupament el determinen les característiques del medi social on viu.

Aquest autor fa una distinció entre el que una persona pot dur a terme sola i el que pot fer amb l'ajuda d'una altra persona més capaç que ella, i per això utilitza els conceptes de nivell de desenvolupament real (NDR), nivell de desenvolupament potencial (NDP) i zona de desenvolupament proper (ZDP).

El NDR està construït per totes les activitats que una persona pot fer de manera independent, sense necessitat de l'ajuda de ningú.

El NDP el formen les activitats que una persona pot executar amb l'ajuda d'una altre. S'anomenen potencials perquè, previsiblement, més endavant la persona podrà dur-les a terme tota sola sense ajuda.

Entre aquests dos nivells, el real i el potencial hi ha una zona d'interacció social, la ZDP, en la qual s'estableixen les relacions amb els altres persones. En aquesta zona és on, com educadora, cal intervenir proporcionant-li ajudes ajustades, per facilitar a l'infant el pas d'un nivell de desenvolupament potencial a un de real. Cal tenir present que les ajudes que li proporcionarem mai podran ser de forma permanent, sinó que caldrà retirar-les a temps per convertir l'infant en una persona més autònoma.

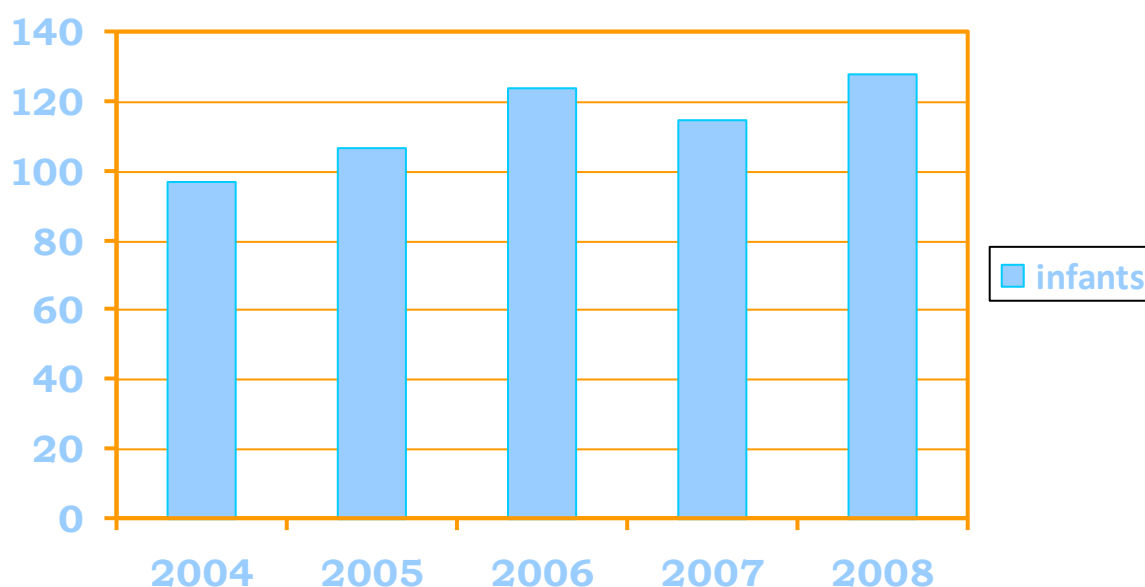
A diferència d'altres autors, Vigotski defensa que l'educació sempre ha d'anar per davant del desenvolupament, per així estirar-lo i fomentar l'aprenentatge. Això és crucial en les fases inicials del desenvolupament infantil, però suposa, a més, un plantejament molt estimulants a l'hora de treballar amb infants amb algun tipus de dificultat específica.

Un altre aplicació molt interessant de la teoria sociocultural es troba en l'aprenentatge entre iguals. Atès que l'ajuda en la ZDP l'ha de proporcionar algú més capaç, les diferències en el rendiment i les capacitats dels infants, lluny de construir una dificultat a l'aula, poden ser considerats com un element que facilita l'aprenentatge. És a dir, des d'aquest punt de vista, hi ha una valoració positiva de les diferències individuals. La interacció social amb altres persones, fins i tot amb les més petites, és font d'aprenentatge i promou el desenvolupament.

4.2.3. Necessitats detectades a la llar: justificació del projecte

Ja fa temps que hem rondava pel cap fer un projecte educatiu adreçat a la primera infància els anomenats, dins el món educatiu, lactants. Ara, gràcies al suport de l'equip organitzatiu i docent (en especial de la Carme, la directora) de l'escola bressol Taps del meu poble (Cassà de la Selva) i dels meus professors dels CFGS d'educació infantil, tinc la possibilitat de veure'l realitzat.

La base principal d'aquest projecte és l'estimulació dels sentits en infants d'edats molt primerenques. He decidit fer-ho perquè, a Cassà de la Selva, segons les estadístiques dels últims 5 anys (vegeu gràfic de barres);

Hi neixen una mitjana de 114,2 infants per any, tenint en compte que l'escola bressol TAP'S és la única escola bressol del poble i que només dona servei als infants de P1 i P2 i que a més a més ofereix, sempre que pot, els seus serveis als pobles veïns, que no disposen d'aquest (Campllong, Sant Andreu de Salou i Llambilles), no podem obviar la manca d'un **servei educatiu per lactants**.

Els pares que necessiten o opten per utilitzar aquest servei s'han de desplaçar a altres poblacions, amb tot el que això comporta, tant per l'infant com pels adults (temps, horaris, despeses econòmiques més elevades, desplaçaments...).

Per tant la justificació principal del projecte és **una manca social**.

5. CONTINGUT DEL PROJECTE

5.1. Breu descripció del projecte

És un projecte adreçat a infants d'entre 3 i 7 mesos i en ell, sense deixar de banda la rellevància que té cobrir les necessitats bàsiques d'aquests, treballa el desenvolupament dels sentits.

He escollit els sentits perquè és justament en aquestes edats on el desenvolupament infantil produeix un canvi més significatiu, en especial el sensorial. L'infant veien, tocant, olorant i explorant l'entorn va assimilant experiències, va descobrint objectes i les característiques d'aquests. En definitiva, el nen/a descobreix un món de colors, olors, sabors, formes, tamanys, sons... I és a partir de les sensacions i de les percepcions que ells van formant els processos superiors del coneixement, de la intel·ligència i del llenguatge.

Cal tenir en compte que la intel·ligència es desenvolupa a partir de les informacions sensorials i exploracions motrius que té l'infant ja des de els **primers mesos de vida**. Per tant, ajudar a un infant mitjançant l'estimulació dels sentits farà augmentar la seva capacitat de percepció beneficiant així la millora del seu desenvolupament cognitiu.

Aquest projecte s'estructura en 22 activitats i aquestes evolucionen o es modifiquen en funció de la maduració dels infants, per aquest motiu les he realitzat de manera progressives, comencen de manera senzilla i es van tornant cada vegada més complexes.

Quan portem a terme aquestes activitats amb els infants hem de partir d'una premissa molt important; no podem realitzar cap d'aquestes si l'infant no té cobertes les seves necessitats bàsiques (alimentació, son, higiene i salut), només quan aquestes siguin cobertes podem realitzar les activitats d'una manera coherent. Per tant el calendari i l'horari de les activitats les marcarà l'infant.

Com educadora, també, considero molt important fomentar una bona cooperació amb els pares, mares o tutors dels infants, com a primers responsables de la seva educació, a fi de crear unes condicions òptimes per

al desenvolupament i l'aprenentatge dels seus fills/es, intercanviant regularment informació sobre l'evolució seu procés educatiu.

Per aquest motiu podem utilitzar les últimes set activitats del projecte per realitzar tallers de massatge infantil entre pares/mares i fills, ajudant-los, així, a millorar el vincle d'aferrament amb els seus fills, fomentar la comunicació no verbal i intercanviar experiències, coneixements i estratègies amb els altres pares. Per realitzar aquest tallers caldrà fer una reunió prèvia amb els pares explicant-les-hi el funcionament i els avantatges que aquests proporcionen, si sorgeix una resposta positiva per parts d'ells marcarem un calendari d'actuacions.

M'agradaria acabar aquesta explicació amb una ressenya del Dr. Frederick Leboyer (Metge, francès, especialista en obstetrícia i escriptor de diferents llibres: naixement sense violència, estimar a les mans: l'art tradicional del massatge per a infants...):

***Les carícies, el contacte pell amb pell,
els massatges, tot això alimenta a l'infant.
És un aliment tan necessari com
els minerals, les proteïnes i les vitamines***

5.2. Objectius generals :

Objectius generals de l'educació infantil (escola Bressol Tap's)

- Afavorir el desenvolupament harmònic de l'infant, atenent a les seves necessitats bàsiques d'ordre biològic, psicològic, afectiu, lúdic i social.
- Afavorir el procés d'autonomia i de socialització de l'infant per fer-lo capaç de viure unes relacions estables i efectives amb si mateix i amb els altres, i d'anar formant part activa d'una societat culturalment organitzada.
- Afavorir en l'infant el desenvolupament de les seves capacitats de coneixement i d'interpretació d'ell mateix i de l'entorn, tot facilitant l'adquisició d'uns instruments d'aprenentatge.

Objectius en relació als continguts d'aprenentatge

ÀREA I : Descoberta d'un mateix

A nivell conceptual

- Iniciar-se en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats.
- Iniciar-se en l'adquisició de les nocions espacials i temporals
- Iniciar-se en la noció d'identitat pròpia i dels altres.

A nivell procedimental

- Establir un ritme periòdic en l'alimentació, en el son i en el repòs.
- Iniciar-se en l'adquisició dels hàbits de neteja, higiene i ordre.
- Iniciar-se en el control postural de l'equilibri i la coordinació dinàmica.
- Explorar objectes i materials que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu.
- Percebre i manifestar les pròpies necessitats, els sentiments, les emocions i els interessos.
- Manifestar un procés d'adaptació social a partir de la imitació, la imaginació i el joc simbòlic.

A nivell actitudinal

- Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
- Prendre actituds d'autoprotecció davant del perill.
- Manifestar una actitud de superació davant de les dificultats.

- Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
- Progressar en l'autoestima.

ÀREA II : Descoberta de l'entorn natural i social

A nivell conceptual

- Conèixer algunes de les característiques dels elements de l'entorn més proper.
- Identificar alguns elements i característiques dels components de l'entorn socio-cultural habitual.
- Conèixer elements característics de les tradicions i del folklore.

A nivell procedimental

- Observar i explorar de forma directa i indirecta qualitats perceptibles d'alguns elements de l'entorn.
- Identificar les persones i l'organització de l'entorn familiar i escolar.
- Adquirir hàbits de col·laboració i normes de convivència.

A nivell actitudinal

- Adaptació progressiva de l'entorn escolar : saber esperar, compartir, respectar...
- Mostrar progressivament estimació, interès i respecte pels elements del marc natural i social.
- Exterioritzar curiositat, desig de saber.

ÀREA III : Intercomunicació i llenguatges

Llenguatge verbal

A nivell procedimental

- Comprendre, mitjançant l'entonació i el gest de qui parla, les diferents intencions comunicatives.
- Interpretar i completar el significat d'una informació.
- Expressar gestualment i oralment diferents intencions comunicatives : requeriment, acceptació, rebuig, ordre, protesta, ...

- Progressar en l'adquisició del llenguatge oral a nivell fonològic, morfosintàctic, semàntic i pragmàtic.
- Participar en els diàlegs i iniciar-se en la narració i en la descripció.
- Retenir i evocar experiències viscudes o informacions concretes.
- Iniciar-se en el joc simbòlic : imitació i representació.
- Progressar en l'adquisició del vocabulari relacionat amb el seu camp d'experiències.

A nivell actitudinal

- Adquirir actituds que afavoreixin l'expressió i la comunicació.
- Mostrar interès per la comunicació posant atenció a les demandes i explicacions de les altres persones.

Llenguatge musical

A nivell procedimental

- Manifestar diferents estats emocionals.
- Reconèixer i diferenciar auditivament el silenci i les diferents qualitats del so : durada, intensitat i timbre.
- Escoltar i expressar les qualitats del so a partir dels objectes, la veu, els instruments i els enregistraments.
- Reconèixer i interpretar cançons, cantarelles, ritmes coneguts i danses.

A nivell actitudinal

- Participar i gaudir en les activitats musicals.
- Escoltar les cançons i enregistraments musicals.
- Esforçar-se a mantenir una bona postura corporal.

Llenguatge plàstic

A nivell procedimental

- Percebre els elements de l'entorn immediat diferenciant la seva forma, color, textura i mesura.
- Descobrir les similituds i diferències dels elements, objectes i persones sobre imatges.

- Memoritzar i evocar formes i qualitats sensorials dels objectes i imatges vivenciades.
- Millorar les habilitats motrius a partir del desenvolupament de la coordinació viso-manual, treballant mitjançant la manipulació, el gest gràfic, el traç i les accions de diferent precisió gestual (estripar, pastar, pessigar, enfilat, arrugar...).
- Iniciar-se en l'aplicació de diferents tècniques: dibuix, pintura, modelatge, collage, construccions...
- Manipular diferents instruments i materials.
- Experimentar l'espai sobre diferents suports.
- Desenvolupar el dibuix des del gargot fins a l'inici de la representació de formes simbòliques.
- Adquirir hàbits de neteja i ordre en totes les activitats relacionades amb aquesta àrea.

A nivell actitudinal

- Interessar-se pel món visual a través de les experiències sensorials i de l'exploració de materials diversos.
- Participar i mantenir una estona l'acció en les activitats de manipulació i exploració.
- Participar en activitats col·lectives compartint, progressivament, el material i l'espai.
- Respectar les pròpies realitzacions i les dels altres.

Llenguatge matemàtic

A nivell procedimental

- Descobrir els aspectes qualitius dels objectes (color, textura, sonoritat i complexió), a partir de la manipulació i l'exploració sensorio-motora de diferents elements (mirant, palpant, ensumant, prement i escoltant).
- Classificar els elements manipulatius en funció de les qualitats seleccionades (agrupar, aparellar, seriar...)
- Establir relacions quantitatives de mida i mesura (gran-petit, llarg-curt, gruixut-prim, alt-baix, pesant-lleuger, molt-poc...).

A nivell actitudinal

- Iniciar i mantenir una actitud de recerca i descobriment per tal de resoldre dificultats superables.
- Habituar-se a exterioritzar les pròpies conquestes i descobertes.
- Progressar en l'interès per la participació en jocs i activitats lúdiques amb contingut matemàtic.

5.3. Objectius específics del projecte

- Estimular els sentits de l'infant a fi de millorar el desenvolupament integral (cognitiu i motor).
- Desenvolupar la seva capacitat de percepció.
- Proporcionar un ambient ric en estímuls.
- Construir habilitats perceptives, motrius, lingüístiques i socioafectives.
- Fomentar una bona cooperació amb els pares, mares o tutors dels infants.
- Crear unes condicions òptimes per al desenvolupament i l'aprenentatge dels infants.
- Afavorir el desenvolupament harmònic dels infants.
- Respectar les diferències individuals de cada criatura.
- Crear un clima càlid de confiança i respecta cap els nadons.

5.4. Activitats:

Graella de les activitats amb el codi corresponent:

Nom de l'activitat	Codi d'activitat	Material	
		maleta	extra
Gaudeix tot sol	E001	X	X
Què veig?	E002	X	X
On és el so?	E003	X	X
La tercera dimensió	E004	X	X
Qui és?	E005		X
El globus	E006	X	X
La pilota	E007	X	X
Mira com danso I	E008	X	X
Miro com danso II	E009	X	X
La caixa de música I	E010	X	X
La caixa de música II	E011	X	X
Fem llumetes I	E012	X	X
Fem llumetes II	E013	X	X
El sac de les textures	E014	X	X
On és la joguina (sac de textures II)	E015	X	X
Massatge infantil I	E016	X	X
Massatge infantil II	E017	X	X
Massatge infantil III	E018	X	X
Massatge infantil IV	E019	X	X
Massatge infantil V	E020	X	X
Massatge infantil VI	E021	X	X
Massatge infantil VII	E022	X	X

TÍTOL: Gaudeix tot sol	DESTINATARIS: PO (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E001	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar la localització, observació i manipulació d'objectes. ▪ Provocar la coordinació ulls i so amb els moviments del cap i les mans. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Localització, observació i manipulació d'objectes que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer caldrà estirar l'infant en una estora. ◦ Després haurem de penjar el mòbil casolà, per sobre de l'infant a l'alçada del pit a una distància on l'infant pugui tocar els objectes amb les mans. ◦ Seguidament, l'educadora mourà el mòbil fent-lo sonar cridant, així, l'atenció de l'infant. Deixarem que aquest l'explori lliurement durant una estona. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Una estora per infant ◦ <u>1 mòbil casolà:</u> <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 penjador de fusta ◦ 2m. de cordó o fil de pescar ◦ 1 esponja, 2 picarols, 2 culleres i 1 braçalet. 		Organització: Es pot portar a terme de manera individual o amb un reduït grup d'infants distribuïts en rotllana, estirats a terra o amb gandules.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant coordina els ulls amb el so? ◦ L'infant coordina els ulls amb el so i amb els moviments del cap? ◦ L'infant coordina els ulls amb el so i amb els moviments de les mans? ◦ L'infant coordina els ulls amb el so i amb els moviments del cap i de les mans alhora? 			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ El temps utilitzat ha estat el correcte? ◦ Hi ha prou elements en el mòbil per cridar l'atenció dels infants? ◦ Els elements utilitzats en el mòbil són els correctes per provocar l'estimulació? 			
OBSERVACIONS: Aquesta activitat s'haurà de repetir diverses vegades, per tant caldrà anar canviant els elements del mòbil perquè l'infant no perdi l'interès.			

TÍTOL: Què veig?	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E002	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar la localització, l'observació i la manipulació d'objectes. ▪ Potenciar el seguiment visual d'objectes. ▪ Incitar la coordinació ull-mà. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del seu propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Localització, observació i manipulació d'objectes i materials que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer caldrà tombar l'infant sobre una estora o matalasset de cara enlaire. ◦ Seguidament li oferirem un sonall, a la part superior de la seva cara, movent-lo d'un costat a l'altre per provocar el seguiment de l'aquest amb els ulls. ◦ Un cop provocat el seguiment de l'objecte l'incitarem a agafar-lo. ◦ Repetirem l'acció 3 o 4 vegades. ◦ Per últim deixarem que l'infant explori lliurement el sonall durant una estoneta. 			
Recursos Materials:		Organització:	
<ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 sonall o una joguina atractiva. ◦ 1 estora. 		Cal fer-ho de manera individual o per parelles, estirats a terra o amb gandules.	
Recursos Humans:	Ubicació:	Temporalització:	
2 educadores	L'aula	10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant segueix l'objecte amb els ulls? ◦ L'infant agafa l'objecte amb les mans? ◦ L'infant explora el sonall? 			
AUTOAVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ El temps utilitzat ha estat el correcte? ◦ Cal repetir més vegades l'acció? ◦ L'objecte utilitzat és el correcte per provocar l'estimulació? 			
OBSERVACIONS:			
Per portar a terme aquesta activitat es poden utilitzar altres elements: joguines, claus, un ninot de drap...			

TÍTOL: On és el so?	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E003	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Potenciar el seguiment visual i sonor d'objectes ▪ Exercitar el moviment cap coll. ▪ Estimular la coordinació ull-so. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del seu propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Localització, observació i manipulació d'objectes que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer col·locarem l'infant bocaterrosa sobre una estora. ◦ Després farem sonar unes claus al costat del nadó intentant que aquest busqui la font del so aixecant el cap i girant els ulls. ◦ Passarem a repetir l'acció a l'altre banda de l'infant buscant els mateixos objectius. ◦ Repetirem l'acció 3 o 4 vegades a cada costat. ◦ Per últim, girarem l'infant cara amunt i deixarem que explori lliurement les claus durant una estoneta. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 joc de claus o un sonall. ◦ 1 estora. 		Organització: Cal fer-ho de manera individual o per parelles, al terra.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant ha aixecat el cap quan ha escoltat el so? ◦ L'infant ha aixecat el cap i ha girat els ulls seguin l'objecte sonor? ◦ Ha mostrat iniciativa en l'acció? 			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ El temps utilitzat ha estat el correcte? ◦ Cal repetir més vegades l'acció? ◦ L'objecte utilitzat és el correcte per provocar l'estimulació? 			
OBSERVACIONS: Per portar a terme aquesta activitat es poden utilitzar altres elements: joguines, claus, un ninot de drap... però sempre han d'emetre un so.			

TÍTOL: La tercera dimensió	DESTINATARIS: PO (a partir dels 4 mesos)	Codi d'activitat: E004	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afavorir la coordinació dels dos ulls. ▪ Augmentar el camp visual (la percepció del moviment, la localització dels objectes a l'espai, la focalització i la percepció de la profunditat.) 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del seu propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Localització, focalització i manipulació d'objectes que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Col·locarem a l'infant mirant enlaire a sobre d'una estora, agafarem una de les figures tridimensionals i les aproparem a aquest aproximadament a uns 60 cm. ◦ Després cridarem l'atenció de l'infant i desplaçem la figura lentament de dreta a esquerra, d'esquerra a dreta, de dalt a baix, de baix a dalt i en diagonal, completant un gir de 180 graus augmentant així el seu camp visual. Sempre passarem l'objecte per davant dels ulls del nadó fins que aquest el perdi de vista. ◦ Si el bebè segueix amb interès l'activitat repetirem l'acció amb els altres objectes. ◦ Podrem veure que per seguir la trajectòria de l'objecte, els moviments dels ulls van acompanyats pels moviments del cap. Això és normal, ja que, l'infant no té un domini complet de la musculatura dels ulls, per tant necessita ajudar-se girant el cap. 			
Recursos Materials:		Organització:	
<ul style="list-style-type: none"> ◦ 4 objectes tridimensionals (cub, triangle, cilindre...). ◦ 1 estora. 		Cal fer-ho individual.	
Recursos Humans:	Ubicació:	Temporalització:	
2 educadores	L'aula	10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant ha seguit l'objecte amb els ulls i el cap? ◦ L'infant ha seguit l'objecte només amb els ulls? ◦ L'infant ha mostrat interès en l'acció? 			
AUTOAVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ El temps utilitzat ha estat suficient? ◦ Hem pogut repetir l'acció més d'una vegada? ◦ Els objectes utilitzats han estat correctes per provocar l'atenció de l'infant? 			
OBSERVACIONS:			
Per portar a terme aquesta activitat els objectes han d'esser tridimensionals.			

TÍTOL: Qui és?	DESTINATARIS: PO (a partir dels 4 mesos)	Codi d'activitat: E005	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar l'enfocament visual. ▪ Afavorir la coordinació dels ulls. ▪ Iniciar-lo en el coneixement de la seva identitat. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement de la seva identitat. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Focalització i percepció del seu propi cos a través del mirall. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar curiositat per l'activitat.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament hem d'agafar l'infant a braços amb el cos cap enfora, es dir la seva esquena recolzada a la teva panxa, cal procurar que la cara es mantingui en línia recta. Procedirem ha apropar la seva imatge al mirall, a una distància de 20-25 cm. ◦ Després, caldrà esperar que el nadó s'hi emmiralli, ell encara no s'hi reconeix però l'hi encanta descobrir a un altre bebè que es mou i riu. ◦ Tot seguit ens anirem allunyant, d'esquenes, ben a poc a poc del mirall, veurem que a certa distància l'infant perdrà l'interès; just en aquest moment i molt a poc a poc, ens anirem apropant un altre vegada cap el mirall fins arribar a uns 10 cm. d'aquest. ◦ A mig camí podrem apreciar com el nadó torna a mostrar interès per la seva figura, els seus ulls es faran més grans i mourà mans i peus. ◦ És aconsellable repetir l'acció 2 o 3 vegades. 			
Recursos Materials:		Organització:	
<ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 mirall de cos enter. 		Cal fer-ho de manera individual.	
Recursos Humans:	Ubicació:	Temporalització:	
2 educadores	L'aula	10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant mostra interès per la seva figura? ◦ L'infant perd l'interès de la seva figura sempre a la mateixa distància? ◦ L'infant ha mostrat interès en l'acció? 			
AUTOAVALUACIÓ:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ El temps utilitzat ha estat suficient? ◦ Hem pogut repetir l'acció més d'una vegada? ◦ Es aconsellable fer-ho més de 3 vegades o l'infant perd l'interès? 			
OBSERVACIONS:			
Per portar a terme aquesta activitat el mirall ha d'esser de cos enter.			

TÍTOL: El globus		DESTINATARIS: P0 (a partir dels 4 mesos)		Codi d'activitat: E006	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar l'enfocament visual. ▪ Afavorir la coordinació ull mà i ull peu. ▪ Provocar l'anticipació en l'acció. 					
CONTINGUTS					
	Conceptes	Procediments	Actituds		
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del seu propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Manipulació i exploració d'objectes que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció. 		
DESENVOLUPAMENT:					
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà col·locar l'infant en una gandula o recolzat en un matalasset o coixins. ◦ Després caldrà penjar del sostre 1 o 2 globus (poc inflats) a una distància que ell els pugui tocar. ◦ Durant una estoneta l'infant intentarà tocar-los i agafar-los amb les mans. ◦ Quan tornem a repetir l'activitat podem col·locar els globus a l'alçada dels peus provocant així la coordinació ull peu, en el moment que ell intenti tocar els globus amb els peus. ◦ Aquesta activitat cal repetir-la afegint a dins els globus elements sonors (llegums en cru, picarols...). 					
Recursos Materials:			Organització:		
<ul style="list-style-type: none"> ◦ 2 globus per infant ◦ 50cm. de cordill per infant ◦ 1 gandula per infant 			Es pot fer de manera individual, per parelles o per grup classe.		
Recursos Humans:		Ubicació:		Temporalització:	
2 educadores		L'aula		10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ:					
<ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant toca els globus amb les mans? ◦ L'infant intenta agafar el globus amb les mans? ◦ L'infant toca els globus amb els peus? 					
AUTOAVALUACIÓ:					
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hem provocat la curiositat de l'infant? ◦ Els elements utilitzats són els correctes? 					
OBSERVACIONS:					
Aquesta activitat conté 4 sessions: globus a l'alçada de les mans, globus a l'alçada dels peus, globus a l'alçada de les mans amb elements sonors i, per últim, globus a l'alçada dels peus amb elements sonors.					

TÍTOL: La pilota	DESTINATARIS: PO (a partir dels 4 mesos)	Codi d'activitat: E007	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar l'enfocament visual. ▪ Afavorir la coordinació ull mà. ▪ Provocar l'anticipació en l'acció. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del seu propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Manipulació i exploració d'objectes que estiguin al seu abast a nivell sensorial i perceptiu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà col·locar l'infant estirat al terra, sobre d'una estora, mirant enlaire. L'educadora s'ha de situar davant d'ell. ◦ Després caldrà agafar la pilota, prèviament lligada amb un fil per la part de la vàlvula, i mostrar-la a l'infant a una distància aproximada de 50cm. per sobre d'ell. ◦ Un cop l'infant hagi visualitzat la pilota procedirem a pujar-la i baixar-la varies vegades per animar-lo a agafar-la. ◦ Quan ho aconsegueixi li deixarem una estona i després suaument la retirarem dels seus braços i tornarem a començar el joc. ◦ Podràs observar que arribarà un moment que l'infant s'anticiparà, estirant els braços cap a la pilota. ◦ Aquesta activitat es pot acompanyar amb una cançó. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 pilota inflable ◦ 50cm. de cordill ◦ 1 estora 		Organització: Es pot fer de manera individual, per parelles o per grup classe.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ l'infant segueix la pilota amb els ulls? ◦ L'infant toca la pilota amb les mans? ◦ L'infant s'anticipa a la pilota estirant els braços cap a ella? 			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hem provocat la curiositat de l'infant? ◦ Hem aconseguir l'anticipació d'aquest durant l'activitat? 			
OBSERVACIONS: Si l'infant no s'anticipa a l'activitat seria convenient repetir l'activitat més endavant quan l'infant sigui més madur.			

TÍTOL: Mira com Danso I	DESTINATARIS: PO (a partir dels 4 mesos)	Codi d'activitat: E008	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Enfortir les extremitats inferiors. ▪ Treballar els hemisferis cerebrals. ▪ Introduir el ritme musical. ▪ Iniciar-lo en l'àmbit musical. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Exploració de materials que estiguin al seu abast a nivell sensorial. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
àrea 3		<ul style="list-style-type: none"> ◦ Escolta activa i seguiment rítmic a partir de la cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Participar i gaudir en les activitats musicals.
m a c i s t i a c i ó			
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà estirar l'infant a sobre l'estora o manta, boca enlaire i descalç. ◦ Després, l'educadora haurà de subjectar un tub de goma pels extrems amb les dues mans. ◦ Seguidament aproparem el tub a les plantes dels peus de l'infant pressionant-les lleugerament perquè hi senti el contacte. ◦ El nen/a començarà a moure els peus, estirant una de les seves extremitats mentes encongeix l'altre. ◦ L'educadora haurà de seguir el ritme de les cames del bebè amb la goma, procurant mantenir sempre el contacte amb la pell de les plantes dels peus, però sense subjectar els peus de l'infant amb les mans. Ha de ser un moviment lliure, com un ball entre les teves mans, la goma i els seus peus. ◦ Aprofitarem per cantar una cançó alhora que portem a terme l'activitat, marcant el ritme de l'acció i treballant els dos hemisferis cerebrals del nen/a. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 50cm. de tub de goma (tipus gas butà) ◦ 1 estora o una manta. 		Organització: Cal fer-ho de manera individual.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	

AVALUACIÓ:

- L'infant participa activament de l'activitat?
- L'infant es mostra angoixat?
- L'infant mostra interès en el ritme de la cançó?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir els peus de l'infant en contacte amb el tub de plàstic?
- Hem provocat la participació de l'infant?
- El temps ha estat el correcte?

OBSERVACIONS:

Aquesta activitat és molt adient per reforçar les extremitats inferiors, per tat prepara a l'infant per al caminar.

Durant l'activitat caldrà tenir molt en conta l'estat de l'infant, evitant que aquest arribi a un nivell d'angoixa.

TÍTOL: Mira com Danso II	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 4 mesos)	Codi d'activitat: E009	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Enfortir les extremitats inferiors i superiors. ▪ Estimular el control de les extremitats inferiors i superiors. ▪ Treballar els hemisferis cerebrals. ▪ Iniciar-lo en l'àmbit musical. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Exploració de materials que estiguin al seu abast a nivell sensorial. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
àrea 3		<ul style="list-style-type: none"> ◦ Escolta activa i seguiment rítmic a partir de la cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Participar i gaudir en les activitats musicals.
m a c i s i u m			
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà estirar l'infant a sobre l'estora o manta, boca enlaire i descalç. ◦ Després, l'educadora haurà de subjectar el tub de goma pels extrems amb les dues mans. ◦ Seguidament aproparem el tub a les plantes dels peus de l'infant pressionant-les lleugerament perquè hi senti el contacte. ◦ El nen/a començarà a moure els peus, estirant una de les seves extremitats mentes encongeix l'altre. ◦ L'educadora haurà de seguir el ritme de les cames del bebè amb la goma, procurant mantenir sempre el contacte amb la pell de les plantes dels peus, però sense subjectar els peus de l'infant amb les mans. ◦ A partir d'ara caldrà introduir un element nou a l'activitat; donarem una goma d'uns 25 cm a l'infant perquè la manipuli alhora que treballem les seves cames amb el tub de goma. ◦ Aprofitarem per cantar una cançó alhora que portem a terme l'activitat, marcant el ritme de l'acció i treballant els dos hemisferis cerebrals del nen/a. ◦ Per l'infant ha de ser un moviment lliure, com un ball entre les teves mans, la goma i els seus peus; alhora que manipula l'objecte que té a les seves mans. 			

Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none">◦ 50 cm. de tub de goma (tipus gas butà)◦ 25 cm. de goma (tipus d'olla a pressió)◦ 1 estora o una manta		Organització: Cal fer-ho de manera individual.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ L'infant participa activament de l'activitat?◦ L'infant ha manipulat la goma alhora que estimulàvem les extremitats inferiors ?◦ L'infant en algun moment s'ha mostrat angoixat?			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ Hem aconseguit mantenir els peus de l'infant en contacte amb el tub de plàstic?◦ Hem provocat la participació de l'infant?◦ El temps ha estat el correcte?			
OBSERVACIONS: Durant l'activitat caldrà tenir molt en compte l'estat de l'infant, evitant que aquest arribi a un nivell d'angoixa.			

TÍTOL: La Caixa de Música I	DESTINATARIS: PO (a partir dels 3/4 mesos)	Codi d'activitat: E010	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar el sentit auditiu de l'infant. ▪ Estimular els hemisferis cerebrals. ▪ Iniciar-los en el llenguatge musical. ▪ Afavorir l'adquisició del llenguatge. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització i seguiment d'objectes sonors o instruments musicals. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
àrea 3		<ul style="list-style-type: none"> ◦ Escolta activa de les qualitats del so a partir dels objectes sonors o instruments musicals. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Participar i gaudir en les activitats musicals.
m u s i c a l			
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà situar els infants en semicercle davant nostra (pot ser estirats a terra o recolzats en una gandula). ◦ Després procedirem a obrir la caixa de música (creant expectació) i començarem a treure un dels elements musicals. ◦ Ensenyarem visualment als infants l'objecte musical escollit i procedirem a fer-lo sonar. ◦ Un cop estiguin atents al so procedirem a moure l'objecte per tal de provocar el seu seguiment visual. ◦ Repetirem l'acció 3 o 4 vegades en funció dels infants. ◦ Després farem el mateix amb els altres elements sonors. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 caixa gran ◦ 1 sonall, 1 campaneta i 1 caixa de música ◦ 1 gandula per infant 		Organització: Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.	
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 10 a 15 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant ha mostrat interès durant l'activitat? ◦ L'infant ha emès sons en el procés de l'activitat? ◦ L'infant ha mostrar sorpresa en els canvis sonors? ◦ L'infant ha seguit el moviment de l'objecte musical? 			

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem provocat la participació de l'infant?
- Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat?
- Els elements utilitzats han estat els correctes?
- El temps ha estat suficient?

OBSERVACIONS:

Aquesta activitat va evolucionant en funció de la maduració dels infants, per tant caldrà anar introduir nous elements musicals, la mantindrem durant tot el curs.

TÍTOL: La Caixa de Música II	DESTINATARIS: P0 (a partir del 5 mes)	Codi d'activitat: E011	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar estímuls sonors, tàctils i visuals. ▪ Estimular els hemisferis cerebrals. ▪ Iniciar-los en el llenguatge musical. ▪ Afavorir l'adquisició del llenguatge. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització, manipulació i exploració d'objectes sonors o instruments musicals. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar iniciativa en la demanda i l'acció.
àrea 2			
àrea 3		<ul style="list-style-type: none"> ◦ Escolta activa de les qualitats del so a partir dels objectes sonors o instruments musicals. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Participar i gaudir en les activitats musicals.
m u s i c i a l			
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà situar els infants en semicercle davant nostra (pot ser assentats al terra o recolzats en una gandula, coixí..). ◦ Seguidament procedirem a obrir la caixa de música (creant expectació) i començarem a treure un dels elements musicals. ◦ Ensenyarem visualment als infants l'objecte musical escollit i procedirem a fer-lo sonar, podem acompanyar aquest so amb una cançó. ◦ Un cop estiguin atents al so procedirem a moure l'objecte per tal de provocar el seu seguiment visual. ◦ Repetirem l'acció 3 o 4 vegades en funció dels infants. ◦ Després farem el mateix amb els altres elements sonors. ◦ Un cop hàgim utilitzat tots els objectes sonors, els repartirem entre els infants perquè els puguin manipular i explorar lliurement. ◦ Acabarem l'activitat recollint els instruments, però, intentant que siguin els mateixos infants que els introdueixin dins la caixa. 			
Recursos Materials:		Organització:	
<ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 caixa gran ◦ 1 sonall, 1 campaneta, 1 caixa de música, 2 picarols, 1 pandereta, 3 o 4 reclams. · 1 gandula per infant 		<p>Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.</p>	

Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 15 a 20 minuts
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">○ L'infant ha mostrat interès durant l'activitat?○ L'infant ha emès sons en el procés de l'activitat?○ L'infant ha manipulats els elements sonors?○ L'infant ha intentat ser sonar l'instrument mitjançant l'experimentació?○ L'infant ha estat capaç d'introduir l'element sonor dins la caixa?		
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">○ Hem provocat la participació de l'infant?○ Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat?○ Els elements utilitzats han estat els correctes?○ El temps ha estat suficient?		
OBSERVACIONS: <p>Aquesta activitat, tal com hem dit, va evolucionant en funció de la maduració dels infants, per tant, si cal haurem d'anar introduint nous elements musicals.</p>		

TÍTOL: Fem llumetes I	DESTINATARIS: P0 (a partir de 3 mesos)	Codi d'activitat: E012	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar estímuls visuals. ▪ Potenciar la visualització de diferents colors. ▪ Exercitar el moviment cap-coll. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització i seguiment d'objectes lluminosos. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà ambientar l'aula amb poca llum, després situarem els infants en rotllana i estirats a terra a sobre d'una estora. ◦ Seguidament l'educadora agafarà la llanterna, l'encendrà i projectarà la llum al sostre (cal tenir en compte que estigui ben a la vista dels infants). ◦ Quan els infants es fixin amb la llum, anirem movent a poc a poc la llanterna perquè vagin seguint el moviment d'aquesta amb la mirada. ◦ També podem obrir i tancar la llanterna, provocant així la curiositat de que la llum desapareix-hi i apareix-hi (cal fer-ho ràpidament per no perdre l'atenció dels infants). 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 lot (llanterna), 1 goma elàstica i papers de cel·lofana de diferents colors. ◦ 1 gandula o estora per infant 		Organització: Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.	
Recursos Humans: 1 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 15 a 20 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant ha mostrat interès durant l'activitat? ◦ L'infant ha fixat la mirada en la llum? ◦ L'infant ha seguit el moviment de la llum? 			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hem provocat l'atenció dels infants a l'inici de l'activitat? ◦ Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat? ◦ El temps ha estat suficient? 			
OBSERVACIONS: Si en el procés de l'activitat veiem que el grup es massa nombrós caldrà realitzar-la en petits grups.			

TÍTOL: Fem llumetes II	DESTINATARIS: P0 (a partir de 5 mesos)	Codi d'activitat: E013	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar estímuls visuals. ▪ Potenciar la visualització mitjançant els colors. ▪ Exercitar el moviment cap-coll. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització i seguiment d'objectes lluminosos acompanyats d'un conte o una cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de l'activitat Fem llumetes I. ◦ Primerament caldrà ambientar l'aula amb poca llum, després situarem els infants en rotllana i estirats a terra a sobre d'una estora. ◦ Seguidament l'educadora agafarà la llanterna, l'encendrà i projectarà la llum al sostre (cal tenir en compte que estigui ben a la vista dels infants). ◦ Quan els infants es fixin amb la llum, anirem movent a poc a poc la llanterna perquè vagin seguint el moviment d'aquesta amb la mirada. També podem obrir i tancar la llanterna, provocant així la curiositat de que la llum desapareix-hi i apareix-hi (cal fer-ho ràpidament per no perdre l'atenció dels infants). ◦ Després repetirem les mateixes accions però tapant el focus de la llanterna amb papers de cel·lofana de diferents colors (vermell, blau, groc i verd) introduint així la visualització dels colors bàsics. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 llanterna (lot) i 1 goma elàstica ◦ Papers cel·lofana de diferents colors (blau, vermell, groc i verd) ◦ 1 estora 		Organització: Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.	
Recursos Humans: 1 educadora	Ubicació: L'aula	Temporalització: 15 a 20 minuts	
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ L'infant ha mostrat interès durant l'activitat? ◦ L'infant ha fixat la mirada en la llum? ◦ L'infant ha seguit el moviment de la llum? 			
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hem provocat l'atenció dels infants a l'inici de l'activitat? ◦ Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat? 			
OBSERVACIONS: Entre la llum i el paper cel·lofana podem afegir-hi siluetes amb diferents formes, aquestes quedaran reflectides al sostre provocant la curiositat de l'infant.			

TÍTOL: El sac de les textures	DESTINATARIS: PO (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E014	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar estímuls tàctils. ▪ Iniciar-los en el llenguatge musical. ▪ Afavorir l'adquisició del llenguatge. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització i manipulació de trossos de roba acompanyats d'una cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
àrea 3		<ul style="list-style-type: none"> ◦ Escolta activa de les qualitats del so mitjançant la cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Participar i gaudir en les activitats musicals.
m u s i c a l			
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà situar els infants en semicercle recolzats en una gandula o al terra amb coixins. ◦ L'educadora es situarà davant d'ells amb la caixa de les textures, l'obrirà (és pot fer acompanyat amb una cançó) anirà traient els diferents trossos de roba i en donarà una a cada infant. També els hi pot col·locar sobre la cara, jugar a fet i amagar i alhora entonar una cançó. ◦ Aquesta activitat és evolutiva en funció de l'edat i la maduració de cada infant, en un principi el nadó serà incapaç de despendre el tros de roba de la seva cara, per tant caldrà que ho faci l'educadora. Més endavant cap els 4 o 5 mesos ell ja intentarà treure-se'l potser fins i tot ho aconseguirà. ◦ Podem repetir l'activitat un altre dia intercanviant els diferents trossos de roba. Si els infants són més grans podem anar intercanviant els diferents trossos de roba durant la realització de l'activitat. ◦ Acabarem l'activitat deixant manipular el tros de roba lliurement. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 1 bossa de roba ◦ 5 o 6 trossos de roba de diferents textures ◦ 1 gandula per infant 		Organització: Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.	
Recursos Humans: 1/2 educadores		Ubicació: L'aula	
		Temporalització: 15 a 20 minuts	

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès per l'activitat?
- L'infant ha fet l'intent de desplaçar el tros de roba?
- L'infant ha aconseguit desplaçar totalment el tros de roba?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem provocat l'atenció dels infants a l'inici de l'activitat?
- Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat?
- El temps ha estat el correcte?

OBSERVACIONS:

Aquesta activitat es transforma normalment en cinc treballant així totes les textures.

TÍTOL: On és la joguina? (sac de les textures II)	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 5/6 mesos)	Codi d'activitat: E015	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar estímuls tàctils. ▪ Iniciar-los en el llenguatge musical. ▪ Incitar-los en la curiositat i el descobriment. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Visualització, localització i manipulació d'objectes i materials que estiguin al seu abast perceptiu i sensorial. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà situar els infants en semicercle recolzats en una gandula o al terra a sobre d'una estora (en funció de l'edat de l'infant). ◦ L'educadora es situarà davant d'ells els hi aproparà una joguina i la tancarà amb un tros de roba. Repetirà l'acció de tancar i destancar la joguina diverses vegades per provocar així la curiositat de l'infant per destancar-la. ◦ Caldrà acompanyar l'acció explicant-ho, exemple: "que Pau on és la joguina?, o mira ara hi és... ara no etc..." ◦ Aquesta activitat és evolutiva segons l'edat i la maduració de cada infant, per tant aquest pot mostrar curiositat sense poder portar a terme l'acció de destancar. ◦ Podem repetir l'activitat un altre dia utilitzant diverses joguines i trossos de roba de textures diferents. ◦ Si els infants són més grans és molt interessant introduir objectes que rodolin o que es desplacin (pilotes, cilindres, cotxes...) introduint així el moviment (al arrossegar el tros de roba l'objecte es desplaça). Fins i tot podem deixar joguines, tapades amb els talls de roba, escampades pel terra de l'aula provocant el desplaçament, la curiositat, la manipulació i l'exploració. ◦ Acabarem l'activitat deixant manipular lliurement la joguina i el tros de roba. 			
Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none"> ◦ 5 o 6 joguines variades. ◦ 5 o 6 trossos de roba, no gaire grans, de diferents textures. ◦ 1 gandula per infant. 		Organització: Es pot fer amb tot el grup o en mig grup.	

Recursos Humans: 1/2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: 15 a 20 minuts
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">○ L'infant ha mostrat interès per l'activitat?○ L'infant ha fet l'intent de desplaçar el tros de roba?○ L'infant ha aconseguit desplaçar totalment el tros de roba per veure la joguina?		
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">○ Hem provocat l'atenció dels infants a l'inici de l'activitat?○ Hem aconseguit mantenir l'interès per l'activitat?○ El temps ha estat el correcte?		
OBSERVACIONS: <p>Aquesta activitat és una evolució de la caixa de les textures però introduint un element nou, la joguina. L'activitat, tal com he explicat, va variant en funció del moment evolutiu de l'infant.</p>		

TÍTOL: Massatge infantil I	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E016	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Primerament caldrà crear un clima càlid, acollidor i relaxant. Per fer-ho cal que l'aula sigui el més buida possible d'estímul acompanyada de música suau (opcional). ◦ Després l'educadora s'asseurà al terra amb les cames obertes i col·locarà l'infant davant seu de cara enlaire a sobre d'una tovallola o un canviador. ◦ Seguidament, l'educadora reposarà les mans sobre la cara de l'infant i li demanarà permís per fer-li un massatge (aquí comença el llenguatge no verbal). ◦ Si creiem que el nen/a està preparat procedirem a començar el massatge. ◦ El començarem per les extremitats inferiors seguin aquest ordre: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer; ens untarem les mans amb oli d'ametlla i els hi mostrarem. ◦ Segon; reposarem les nostres mans a la part digestiva (sota el melic) durant una estoneta evitant, així, un contacte brusc. ◦ Tercer; començarem el moviment anomenat <i>buidat hindú</i> que consisteix en fer una suau pressió amb les dues mans intercalades, primer una i després l'altre (una per la part interior de la cama i l'altre per la part exterior), de l'engonal fins el turmell (3 o 4 vegades). ◦ Quart; un cop finalitzat aquest moviment, procedirem a fer el moviment de <i>compressió i torsió</i>. Caldrà agafar la cama de l'infant amb les dues mans molt juntes (com si fos un entrepà) i desplaçarem aquestes des de l'engonal de la cuixa fins al turmell en sentit oposat, una cap endavant i l'altre cap enrere, fent alhora una lleugera pressió. ◦ Cinquè; agafarem el peu de l'infant i realitzarem un moviment molt lent a la planta del peu, de la zona del taló fins on comencen els dits. Per fer aquest moviment utilitzarem els dos polzes intercalats (primer un i després l'altre). Cal fer aquest moviment tres vegades amb cada polze. Un cop executats aquests moviments farem una lleugera torsió a cada dit. ◦ Sisè; sense deixar la planta del peu farem una pressió a la zona dels coixinets. Tres al de dalt (estimula la zona cervical) i tres al de baix 			

(estimula la zona intestinal). Acabarem aquesta zona fent petites pressions com si els nostres dos polzes caminessin per la planta del peu de l'infant.

- Setè; passarem a la part superior del peu i realitzarem petites pressions des de la zona dels dits fins el turmell, acabarem els moviments dibuixant petits cercles, amb els nostres polzes, a tota la zona del turmell, com si fos un braçalet.
- Vuitè; procedirem a fer un dels últims moviments, aquest s'anomena *buidat suec* i facilita el retorn de la sang al cor. Aquest moviment és igual que el primer, el buidat hindú, però realitzat a l'inversa, des de la zona del turmell fins a l'engonal.
- Novè; finalitzarem aquesta sessió amb els rodaments a les cames, aquests moviments s'han de fer amb els dos palmells de les mans (un a la part inferior de la cama i l'altre a la part exterior) i sempre començant per l'engonal i acabant pel turmell.
- Un cop acabat repetirem aquets moviments amb l'altre cama.
- Finalitzarem el massatge fent una integració de les natges fins els peus.

Recursos Materials:

- El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)
- Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.
- 1 canviador o tovallola.
- Música suau o relaxant.
- 1 porta CD

Organització:

Cal fer-ho individualment

Recursos Humans:

2 educadores

Ubicació:

L'aula

Temporalització:

En funció de l'infant

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès tota l'estona per l'activitat?
- L'infant ha participat verbalment (sons)?
- L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?
- L'infant ha necessitat el suport d'una joguina per portar a terme l'activitat?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?
- Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?
- El lloc on hem portat a terme l'activitat ha estat l'adient?

OBSERVACIONS:

L'activitat de massatge infantil consta de diferents etapes, aquestes les he distribuït en set activitats i aquesta és la primera.

Durant el transcurs d'aquestes cal acompanyar les sessions de massatge amb cançons, jocs o explicacions provocant així l'interacció dels infants.

Aquestes activitats són molt importants pel desenvolupament integral de l'infant per tant caldrà buscar el moment adient sense forçar la situació.

Per reforçar les fitxes adjunto el llibre explicatiu on es poden consultar dubtes o mirar les imatges dels moviments.

TÍTOL: Massatge infantil II	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E017	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de la fitxa Massatge Infantil I, per tant abans de començar el massatge de la panxa caldrà repetir el que vàrem fer a la part de les cames i peus, mantenint el mateix ambient, utilitzant les mateixes pautes però sense realitzar la integració, ja que aquesta només s'utilitza quan es dona per finalitat el massatge. ◦ Un cop hàgim acabat els moviments de les extremitats inferiors seguirem a realitzar el massatge a la part de la panxa (del melic cal avall). L'ordre dels moviments serà el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer, començarem per anomenat roda <i>hidràulica A</i> que consisteix en pressionar, amb els palmells de la mà, la zona dels budells (del melic fins on s'acaba la panxa). Aquest moviment ha de ser vertical, en línia recta i intercalant els palmells de les mans, és a dir, quan estiguis acabant amb una mà automàticament ja comences amb l'altre (aprox. 3 o 4 vegades amb cada mà). ◦ Després passarem al moviment roda <i>hidràulica B</i>, que és el mateix moviment anterior però aixecant, lleugerament, els peus a l'infant (3 vegades amb cada mà). ◦ Un cop acabat passarem a fer el moviment anomenat <i>obrir un llibre</i>. Per fer-ho utilitzarem els dos polzes, partirem de la part central de la panxa (per sota del melic) i desplaçarem els polzes cap els costats fen pressió per arribar als budells (un polze ha d'anar cap a la dreta i alhora l'altre ha d'anar cap a l'esquerra), repetirem l'acció 4 o 5 vegades. ◦ El proper moviment s'anomena <i>sol i lluna</i> i consta de dos moviments alhora: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pel primer cal utilitzar la mà esquerra, fen un moviment circular, en direcció a les agulles d'un rellotge, a la part central de la panxa. ▪ El segon el realitzarem amb la mà dreta, també ha de ser un moviment circular, en direcció a les agulles d'un rellotge, però només fent mitja 			

rodona (si agafem com exemple les hores d'un rellotge, aquest moviment aniria de les onze a les cinc, aproximadament).

Aquests moviments cal fer-los utilitzant la part superior de les mans (els dits). Caldrà repetir-los 5 o 6 vegades.

- *T'estimo* és el següent moviment, s'anomena així perquè simbolitza la frase en anglès *I Love You*. Consta de tres moviments:
 - El primer té forma de I, consisteix en fer una premsió vertical i en línia recta a la part esquerra de la panxa de l'infant (per sota del melic), 3 vegades.
 - El segon té forma de L a l'inversa, consisteix a fer una premsió horitzontal de dreta a esquerra a la zona de la panxa i un quan arribem a la part esquerra, hem de fer el primer moviment (ha de ser un moviment seguit, tot en un), 2 vegades.
 - El tercer té forma de U a l'inversa, cal començar fent una premsió vertical a la part dreta de la panxa de l'infant però de baix a dalt i tot seguit cal adjuntar aquest moviment amb els altres dos (el segon i després el primer), ha de quedar com un únic moviment, 1 vegada.
- L'últim moviment d'aquesta etapa s'anomena *caminat*, aquest es realitza amb els dits de la mà dreta, senzillament cal fer uns moviments simulant com si els dits de la nostre mà caminessin per sobre de la panxa de l'infant però, sense aixecar la mà. Cal començar per la part dreta de la panxa de l'infant i acabar a la part esquerra. Es pot realitzar unes 2 o 3 vegades.
- Finalitzarem el massatge fent una integració de la panxa fins els peus.

Recursos Materials:

- El llibre *Massatge Infantil* (Vimala Schneider)
- Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.
- 1 canviador o tovallola.
- Música suau o relaxant i 1 porta CD.

Organització:

Cal fer-ho individualment

Recursos Humans:

2 educadores

Ubicació:

L'aula

Temporalització:

En funció de l'infant

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès tota l'estona per l'activitat?
- L'infant ha participat verbalment (sons)?
- L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?
- L'infant ha necessitat el suport d'una joguina per portar a terme l'activitat?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?
- Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?

OBSERVACIONS:

Aquests moviments tonifiquen l'aparell digestiu, ajuden eliminar gasos i milloren l'estrenyiment. Tot i que aquesta sessió va seguida de l'altre la podem fer independentment, però sempre demanant permís a l'infant.

TÍTOL: Massatge infantil III	DESTINATARIS: PO (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E018	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de les fitxes Massatge Infantil I i II, per tant abans de començar el massatge de la panxa caldrà repetir els massatges anteriors, però sense realitzar la integració, ja que aquesta només s'utilitza quan es dona per finalitat el massatge. ◦ Un cop hàgim acabat els moviments de les extremitats inferiors i els de la panxa procedirem a fer els del pit (la part de la caixa toràctica). L'ordre dels moviments serà el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer, col·locarem les mans juntes al centre del pit i les desplaçarem cap els costats seguint la caixa toràctica, com si aplanéssim les pàgines d'un llibre. Cal mantenir les mans en contacte amb l'infant i alhora fer-les baixar dibuixant la forma d'un cor, després les pujarem pel centre del pit fins el punt inicial. La pressió cal fer-la del centre del pit cap enfora, el moviment central fins el punt inicial només és d'acompanyament per mantenir un contacte continu. Aquest moviment s'anomena <i>obrim un llibre</i> i cal fer-lo 5 o 6 vegades. ◦ El proper moviment s'anomena <i>papallona</i>, per començar aquest moviment les dues mans han d'acoblar-se a la caixa toràctica de l'infant. La mà dreta s'ha de moure en diagonal pel pit fins arribar a l'espatlla dreta de l'infant i seguidament estirant lleugerament l'espatlla la mà torna diagonalment fins la caixa toràctica. Després la mà esquerra es desplaça en diagonal pel pit fins arribar a l'espatlles esquerra de l'infant repetint el mateix moviment. Una mà segueix l'altre creuant de forma rítmica la caixa toràctica en forma de creu. Hi ha més pressió en el moviment d'avançament que en el de retrocés, aquests moviments caldrà fer-los 3 o 4 vegades en cada mà. ◦ Finalitzarem el massatge fent una integració d'escombrada amb les dues mans començant pel pit, passant per la panxa, seguint per les cames i acabant pels peus. 			

Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none">◦ El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)◦ Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.◦ 1 canviador o tovallola.◦ Música suau o relaxant i 1 porta CD.		Organització: Cal fer-ho individualment
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: En funció de l'infant
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ L'infant ha mostrat interès tota l'estona per l'activitat?◦ L'infant ha participat verbalment (sons)?◦ L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?◦ L'infant ha necessitat el suport d'una joguina per portar a terme l'activitat?		
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?◦ Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?		
OBSERVACIONS: <p>Aquests moviments tonifiquen els pulmons i el cor de l'infant. Tot i que aquesta sessió va seguida de l'altre la podem fer independentment, però sempre demanant permís a l'infant.</p>		

TÍTOL: Massatge infantil IV	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E019	
OBJECTIUS DIDÀCTICS: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de les fitxes Massatge Infantil I, II i III, per tant abans de començar el massatge dels braços caldrà repetir els massatges anteriors, però sense realitzar la integració, ja que aquesta només s'utilitza quan es dona per finalitat el massatge. ◦ Un cop hàgim acabat els moviments de la caixa toràcica procedirem a fer els dels braços i mans. L'ordre dels moviments és el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer, agafarem els braços de l'infant i l'hi explicarem que li farem un massatge als braços. Si aquests estan tensos caldrà fer-li uns tocs de relaxació. ◦ Després, agafarem el braç dret, l'hi aixecarem i li passarem suaument la part superior de la nostra mà per les axil·les varies vegades. La zona serà exclusivament la zona axil·lar (el clot) estimulants així la zona limfàtica. ◦ Un cop acabat, procedirem a fer el <i>buidat hindú</i>. Els moviments són els mateixos que els de les cames però traslladats als braços, aquests es comencen per l'espatlla i s'acaben al canell. ◦ Seguidament, passarem a fer els moviments de <i>compressió i torsió</i>, per fer-ho col·locarem les mans juntes al voltant del braç de l'infant i després les mourem suaument alhora en sentit contrari sense separar-les, per no fer mal a les articulacions del colze. ◦ Quan hàgim finalitzat aquests moviments realitzarem els rodaments dels dits, ho farem de manera individual utilitzant els nostres dits índex i polze. Després dels rodaments acariciarem la part superior de la mà 3 o 4 vegades. ◦ Tot seguit farem un massatge al voltant del canell dibuixant petits cercles amb els dits polzes. ◦ Deixarem el canell i passarem a la zona dels braços fent el <i>buidat suec</i>. 			

Aquest moviment és igual que el *buidat hindú* però a l'inversa, començant pel canell i acabant per l'espatlla.

- Després de repetir 3 o 4 vegades aquest moviment passarem a fer els rodaments. Caldrà rodar varies vegades el braç de l'infant entre les nostres mans des de l'espatlla fins el canell.
- Acabarem els moviments amb uns tocs de relaxació que ajudaran a l'infant alliberar tensions. Aquests cal fer-los amb delicadesa i mantenint les nostres mans ben relaxades.
- Una vegada hàgim realitzat tots els moviments passarem a fer els mateixos al altre braç.
- Com sempre finalitzarem el massatge fent una integració des de l'espatlla fins els peus passant pel pit, la panxa i les cames, tot en un únic moviment .

Recursos Materials:

- El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)
- Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.
- 1 canviador o tovallola.
- Música suau o relaxant i 1 porta CD.

Organització:

Cal fer-ho individualment.

Recursos Humans:

2 educadores

Ubicació:

L'aula

Temporalització:

En funció de l'infant

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès des del principi per l'activitat?
- L'infant ha participat verbalment (sons)?
- L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?
- Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?

OBSERVACIONS:

Aquests moviments a vegades són difícils de realitzar, ja que, alguns infants no els hi agrada que els hi toquin els braços i tendeixen a col·locar-los davant del pit en senyal de protecció. En aquests casos en lloc de forçar que obri el braç cal realitzar els moviments respectant la direcció que ell mantingui. Quan l'infant es senti relaxat i segur, alliberarà els braços i et deixarà fer.

TÍTOL: Massatge infantil V	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E020	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de les fitxes Massatge Infantil I, II, III i IV, per tant abans de començar el massatge de la cara caldrà repetir els massatges anteriors, però sense realitzar la integració, ja que aquesta només s'utilitza quan es dona per finalitat el massatge. ◦ Per realitzar els massatges de la cara l'ordre dels moviments serà el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer moviment: <i>obrir un llibre</i> es comença pel centre del front desplaçant la punta dels dits cap els costats, com si aplanéssim les pàgines d'un llibre. Després cal desplaçar les mans pel costat de la cara sense tapa'ls-hi els ulls i el nas ◦ Segon moviment: <i>relaxar els ulls</i>, cal fer un massatge suau sobre les celles, des de la part central cap enfora. Per fer-ho utilitzarem els dits polzes alhora, cadascun en una cella. ◦ Tercer moviment: <i>fosses nassals i músculs de les galtes</i>, amb els dos polzes cal pressionar el pont nasal de l'infant i tot seguit desplaçar-los diagonalment per sobre de les galtes. ◦ Quart moviment: <i>somriure</i>, amb els nostres polzes dibuixem un somriure en el llavi superior i després en el inferior fins arribar a la mandíbula. ◦ Cinquè moviment: <i>relaxació de la mandíbula</i>, senzillament només cal dibuixar petits cercles al voltant de la mandíbula amb la punta dels dits. ◦ Sisè moviment: Orelles, coll i barbata, amb la punta dels dits de les dues mans cal realitzar massatges per sobre de les orelles, seguint per la part posterior de les mateixes i baixant per la barbata fent una petita pressió cap amunt. Aquest últim moviment ajuda a relaxar la mandíbula, ja que aquesta zona, degut a la succió, sol ser molt tensa. ◦ Com sempre finalitzarem el massatge fent una integració, començant pel cap i acabant pels peus passant per l'espatlla, el pit, la panxa i les cames, tot en un únic moviment . 			

Recursos Materials: <ul style="list-style-type: none">◦ El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)◦ Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.◦ 1 canviador o tovallola.◦ Música suau o relaxant i 1 porta CD.		Organització: Cal fer-ho individualment
Recursos Humans: 2 educadores	Ubicació: L'aula	Temporalització: En funció de l'infant
AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ L'infant ha mostrat interès des del principi per l'activitat?◦ L'infant ha participat verbalment (sons)?◦ L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?		
AUTOAVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none">◦ Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?◦ Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?		
OBSERVACIONS: Els moviment de la cara es poden fer de manera individual i ajuden a l'infant a relaxar-se, són aconsellables abans d'anar a dormir.		

TÍTOL: Massatge infantil VI	DESTINATARIS: P0 (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E021	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta activitat és un seguiment de les fitxes Massatge Infantil I, II, III, IV i V per tant abans de començar el massatge de l'esquena caldrà repetir els massatges anteriors, però sense realitzar la integració, ja que aquest massatge no finalitza amb integració. ◦ Abans de començar els moviments caldrà col·locar l'infant al terra o sobre les nostres cames boca avall. Després, deixarem reposar les nostres mans a sobre de la seva esquena per fer-li saber que començarem el massatge. ◦ L'ordre dels moviments serà el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer moviment: <i>va i ve</i>, començarem amb les dues mans juntes a la part superior de l'esquena, perpendicularment a la columna vertebral, desplaçarem les mans en un va i ve, alternant-les. Aquest moviment començarà a l'espatlla i acabarà a les natges. Un cop hàgim arribat a les natges caldrà tornar a començar per l'espatlla. Realitzarem aquest moviment 4 o 5 vegades. ◦ Segon moviment: <i>escombrat A</i>, deixarem una mà immòbil a les natges de l'infant. Després, des de l'espatlla, l'altre mà farà un moviment d'escombrada, començant per l'espatlla i acabant per les natges. Caldrà repetir el moviment 6 o 7 vegades. ◦ Tercer moviment: <i>escombrat B</i>, és el mateix moviment que l'anterior però, deixant la mà immòbil a la planta dels peus i fent el moviment d'escombrada des de l'espatlla fins als turmells. ◦ Quart moviment: <i>cercles a l'espatlla</i>, amb la punta dels nostres dits dibuixarem petits cercles a tota la zona de l'esquena. ◦ Cinquè moviment: <i>pentinat</i>, aquest moviment serveix per finalitzar aquesta sessió i consisteix en pentinar l'esquena de l'infant amb els nostres dits un xic separats. Aquest moviment va de l'espatlla fins les natges i el 			

començarem fent una lleu pressió que de mica en mica es farà més lleugera fins acabar amb un toc de ploma, així, donarem el massatge per acabat.

Recursos Materials:

- El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)
- Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.
- 1 canviador o tovallola.
- Música suau o relaxant i 1 porta CD.

Organització:

Cal fer-ho individualment

Recursos Humans:

2 educadores

Ubicació:

L'aula

Temporalització:

En funció de l'infant

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès des del principi per l'activitat?
- L'infant ha participat verbalment (sons)?
- L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?
- Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?

OBSERVACIONS:

Hem de tenir en compte que l'espatlla és la zona preferida pels infants perquè és la més relaxant, per tant podem fer aquesta activitat de manera individual sempre que l'infant la necessiti.

TÍTOL: Massatge infantil VII	DESTINATARIS: PO (a partir dels 3 mesos)	Codi d'activitat: E022	
OBJECTIUS DIDÀCTICS:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proporcionar un correcte desenvolupament orgànic i psicològic. ▪ Fomentar la relaxació. ▪ Alliberar tensions físiques i emocionals. ▪ Reforçar la interacció i els vincles afectius. 			
CONTINGUTS			
	Conceptes	Procediments	Actituds
àrea 1	<ul style="list-style-type: none"> ◦ La iniciació en el coneixement del propi cos i de les seves possibilitats. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Estimulació tàctil mitjançant el massatge. 	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Mostrar satisfacció per les activitats pròpies i quotidianes.
DESENVOLUPAMENT:			
<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquesta és l'última activitat, senzillament són moviments suaus que serveixen per estirar els braços i les cames de l'infant, fer un massatge a la panxa i la pelvis, i adreçar la seva columna vertebral. Són com postures de ioga adaptades a l'infant. ◦ L'ordre dels moviments serà el següent: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Primer moviment: <i>braços creuats</i>, cal creuar els braços de l'infant a l'alçada del pit tres vegades, alternant el braç que està a fora i a dins. Després hem d'estirar-los amb suavitat cap al costats (el dret al costat dret i l'esquerra al costat esquerra). El ritme és: creuar, creuar, creuar i obrir (això cal repetir-ho tres vegades). ◦ Segon moviment: <i>braç i cama creuats</i>, cal agafar el braç de l'infant per el canell i la cama oposada per turmell. En compte cal baixar el braç fins la caixa toràcica i pujar la cama fins l'espatlla (deixant que el genoll es flexioni), després creuem la cama i el braç de manera que aquest vagi per fora de la cama. Acabem estirant el braç i la cama en sentit oposat. El ritme és: creuar, creuar, creuar i obrir. Repeteix l'acció amb la cama i el braç contraris (cal repetir-ho tres vegades en cada braç i cama). ◦ Tercer moviment: <i>cames creuades</i>, consisteix en creuar les cames per sobre de la panxa tres vegades, alternant la que queda fora. Després estirar-les suaument cap a nosaltres. El ritme es creuar, creuar, creuar, estirar. ◦ Quart moviment: <i>enlaire i avall</i>, hem de pressionar els genolls junts contra la panxa i després estirar-les cap enfora. Si l'infant oposa resistència al estirament de les cames caldrà sacseja'ls-hi lleugerament i animar-lo a relaxar-les. ◦ Cinquè moviment: <i>bicicleta</i>, consisteix en pressionar suaument els genolls cap a la panxa una després de l'altre i llavors estirar-les sacsejant-les 			

lleugerament perquè es relaxin. El ritme que cal marcar és: pressionar dreta, pressionar esquerra, pressionar dreta, estirar, sempre alternant la cama que s'utilitza en el primer lloc.

- Aquests moviments no finalitzen fent una integració, ja que són més estiraments que massatges.

Recursos Materials:

- El llibre Massatge Infantil (Vimala Schneider)
- Oli vegetal d'ametlla premsat en fred.
- 1 canviador o tovallola.
- Música suau o relaxant i 1 porta CD.

Organització:

Cal fer-ho individualment

Recursos Humans:

2 educadores

Ubicació:

L'aula

Temporalització:

En funció de l'infant

AVALUACIÓ:

- L'infant ha mostrat interès des del principi per l'activitat?
- L'infant ha participat verbalment (sons)?
- L'infant ha rebutjat en contacte tàctil en algun moment?

AUTOAVALUACIÓ:

- Hem aconseguit mantenir l'interès de l'infant?
- Si han sorgit rebutjos hem sabut reconduir positivament l'activitat?

OBSERVACIONS:

Aquests exercicis si es realitzen conjuntament amb un joc o una cançó són molt més gratificants tant per l'infant com per l'adult.

5.4.1. Cronograma previ d'actuació a l'aula i cronograma final:

Cronograma previ d'actuació a l'aula	
Setembre	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Preparar l'aula (buidar-la d'estímuls). ◦ Fer una circular per als pares avisant-los de les properes reunions. ◦ Comprar el material necessari per portar a terme totes les activitats. ◦ Preparar les dues reunions amb els pares (fitxa d'avaluació inicial, explicació del projecte massatges, normativa...). ◦ Fer una reunió general amb els pares dels alumnes explicant el projecte dels massatges.
Octubre	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Fer una reunió individual amb cadascuna de les famílies. ◦ Realitzar l'avaluació inicial dels infants.
Novembre	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Repassar el material i si en falta comprar-lo. ◦ Avaluar als infant en funció de cada activitat.
Desembre	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat.
Gener	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Repassar el material i si en falta comprar-lo. ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat. ◦ Valorar si cal realitzar una altre entrevista amb els pares. ◦ Fer una autoavaluació personal del funcionament del projecte. ◦ Realitzar el calendari d'actuacions per portar a terme els tallers de massatge infantil.
Febrer	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat. ◦ Adequar, si cal, l'aula per la realització dels tallers de massatge infantil.
Març	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat. ◦ Repassar el material.
Abril	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat. ◦ Valorar el funcionament dels tallers.
Maig	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Avaluar als infants en funció de cada activitat. ◦ Valorar si cal una entrevista personal amb la família abans de finalitzar el curs.

Cronograma final

Juny

- Preparar l'informe individual de cada infant.
- Passar una enquesta a les famílies dient que els hi ha semblat els tallers de massatge.
- Realitzar una memòria del projecte
- Fer una autoavaluació individual del projecte.
- Realitzar una reunió amb les companyes per valorar el projecte.
- Incorporarà els canvis convenients al projecte.
- Recollir l'aula.
- Si cal fer una reunió individual amb alguna família.

5.4.2. Cronograma d'aplicació de les activitats:

Setembre							Octubre						
Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.	Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.
		1	2	3	4	5					1	2	3
6	7	8	9	10	11	12	4	5	6	7	8	9	10
13	14	15	16	17	18	19	11	12	13	14	15	16	17
20	21	22	23	24	25	26	18	19	20	21	22	23	24
27	28	29	30				25	26	27	28	29	30	31
Novembre							Desembre						
Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.	Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4	5
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12
15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26
29	30						27	28	29	30	31		
Gener							Febrer						
Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.	Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.
					1	2		1	2	3	4	5	6
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
24	25	26	27	28	29	30	28						
31													
Març							Abril						
Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.	Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.
	1	2	3	4	5	6					1	2	3
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30	
Maig							Juny						
Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.	Dl.	Dm.	Dc.	Dj.	Dv.	Ds.	Dg.
						1			1	2	3	4	5
2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30			
30	31												

Llegenda	
	Adaptació
	Caps de setmana i dies festius
	Activitats comunes per tothom (Castanyada, Nadal...)
	Els dies que portaré a terme les activitats del projecte

5.5 Criteris avaluació: inicial, formativa i final

Les activitats d'aquest projecte permeten estimular l'infant respectant el ritme del seu desenvolupament maduratiu, per tant la intenció de les avaluacions no consisteix en mesurar la intel·ligència de l'infant, sinó en realitzar un seguiment proper d'aquest, mitjançant l'observació directe i individual, per tant aquest seguiment, també, ens permetrà detectar l'existència d'alguna anomalia en el seu creixement.

L'avaluació inicial serà mitjançant una entrevista personal i individualitzada amb els pares dels infants (veure annex 2), sabent com ha estat el seu naixement, com és aquest a casa, quina evolució porta, hàbits... rebrem molta informació de com és l'infant que acaba d'arribar a la llar.

L'avaluació formativa serà la que faré en cadascuna de les activitats, però a més a més tindrè una llibreta on anotaré les coses rellevants, interessants o que hem cridin l'atenció de cada un dels infants.

Per a l'avaluació final realitzaré una sèrie de preguntes (annex 3) que em permetran saber si els objectius específics, marcats en aquest projecte, s'han pogut realitzar satisfactòriament. A més a més faré una autoavaluació de l'educadora mitjançant preguntes obertes que ens serviran per complementar l'avaluació final de l'infant, ja que si nosaltres no fem la feina ben feta els infants poden no arribar als objectius marcats.

Complementaré l'avaluació final amb una enquesta pels pares, en ella els hi faré preguntes respecta els tallers de massatge infantil.

A l'hora de realitzar totes aquestes avaluacions detingudament i respectant la maduració individual de cada infant he cregut convenient afegir al projecte una graella de les característiques generals del desenvolupament infantil 0-18 mesos (annex 4) i un calendari del desenvolupament psicomotor infantil 0-3 (annex 5), aquests em permetran fer un seguiment de l'infant de manera més coherent i real.

5.6. Difusió del projecte

Per difondre el projecte, actualment, existeixen diverses vies de comunicació que considero importants:

La primera, seria fer un bloc on explicaria en què es basa el projecte, a quines edats van dirigitades i quins són els objectius principals d'aquest.

Un cop confeccionat el bloc faria un díptic informatiu ([annex 6](#)) i el faria arribar a totes les llars d'infants, escoles d'educació especial, ajuntaments, serveis comarcals i diputacions de la província de Girona. En aquest explicaria les idees principals del projecte, a qui va adreçat, els beneficis que aquest pot comportar a nivell social i les vies de contacte.

M'adreçaria a totes aquestes institucions perquè són les que promouen els anomenats espais familiars; serveis adreçats a les famílies molt necessaris degut als actuals canvis socials. Els ells aquest projecte hi tindria futur, només caldria fer unes petites adaptacions on els pares fossin participants d'aquestes activitats, reforçant així el vincle familiar, actualment un xic oblidat pel ritme de vida tant estressant que portem.

Aquest tríptic intentaria portar-lo personalment i adreçar-lo a la persona corresponent, ja que moltes vegades aquest tipus de correspondència queda oblidada en una paperera. Si això no fos possible telefonaria a les institucions pertinents dient si han rebut la informació enviada, és important fer un recordatori, ja que, aquest ajuda a que la gent no s'oblidi de tu.

Altres vies possibles serien el *facebook* i el *twister*, cada vegada més utilitzats a nivell publicitari.

6. CONCLUSIONS

Des que vaig començar aquest cicle vaig poder apreciar la importància que té l'estimulació dels sentits en els infants d'edats molt primerenques, però mai hauria imaginat que l'estimulació tàctil aportés tants beneficis.

Científicament s'ha comprovat una gran millora en nadons prematurs i en infants discapacitats als quals se'ls hi ha proporcionat aquest estímul. No és fantàstic que aquests millorin el seu estat només per ser acariciats?

Faig referència a infants prematurs i discapacitats perquè, realment, és en aquest camp on he trobat més informació referent a l'estimulació dels sentits.

La veritat, el P0 en educació sembla que no existeixi és tot un camp per descobrir, en moltes llars d'infants no existeix aquesta opció només donen serveis de P1 i P2. Per tant, quan busques informació adreçada a aquesta edat gairebé tot el que trobes és del camp mèdic i tu l'has d'adaptar al camp educatiu.

De fet parlar d'educació en aquestes edats és una mica agosarat, ja que el que cal, senzillament, es ajudar-los en el seu desenvolupament integral com a persona. Per fer-ho, he apreciat que a més a més de cobrir les seves necessitats bàsiques cal:

- Respectar les diferències individuals de cada criatura.
- Crear un clima càlid de confiança i respecta cap a ells.
- Fomentar una bona cooperació amb els pares, mares o tutors dels infants.
- I proporcionar un ambient ric en estímuls, però sense fer-ne un abús ja que podríem crear l'efecte contrari, perjudicant o minvant el seu desenvolupament.

Una altre de les conclusions que he arribat; és la poca valoració que tenen les educadores infantils.

A nivell social no som conscients de la importància que té el primer any de vida per una criatura, ja que es que tothom es veu capaç d'educar-la o cuidar-la, sense pensar amb les conseqüències que això comporta per ella.

I pel que fa a nivell institucional ni tant sols ens consideren docents, ja que si et vols apuntar a la borsa de treball d'ensenyament estem a la de serveis. Això em va molestar molt, que tenim una categoria més baixa que una mestra ja ho sé, però que ni tant sols ens considerin equip docent... que no han vist el temari que fem durant aquest cicle?

Però la cosa no queda aquí, segons el llibre de FOL nosaltres podem treballar en el món del lleure, però, una persona que tingui el títol de monitor en el lleure a la feina et passarà per davant.

Això per què?...dons perquè quan es fa un casal l'empresa organitzadora ha de justificar per llei un 40% de persones contractades amb el títol de monitor en el lleure al Departament de Joventut de la Generalitat de Catalunya i com que la nostra titulació no supleix ni convalida el títol de monitor les empreses del lleure prefereixen contractar a persones amb aquesta titulació abans de contractar-nos a nosaltres. A més a més segons el conveni aquestes estan més ben pagades que nosaltres, tot per una titulació de 150 hores en front a un cicle formatiu de grau superior de més de 2000 hores, quina ràbia!

7. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

7.1. Bibliografia

- Jakie Silberg, Juegos para hacer pensar. Editorial ONIRO.
- Jorge Batllori i Víctor Escandell, Anem a jugar. Editorial Parenting.
- Dorothy Einon, juegos para aprender. Editorial ONIRO.
- Noa Rodríguez, Mi bebé prematuro. Editorial DEBOLSILLO.
- Angeles de Blas, Dolores Gutiérrez i Rocío Bartolomé, Educación infantil 1. Mc Graw Hill.
- Carlos González, Omple'm de petons (com criar els teus vostres fills amb amor). Angle Editorial.
- Vimala Schneider, Masaje Infantil. Editorial MEDICI.

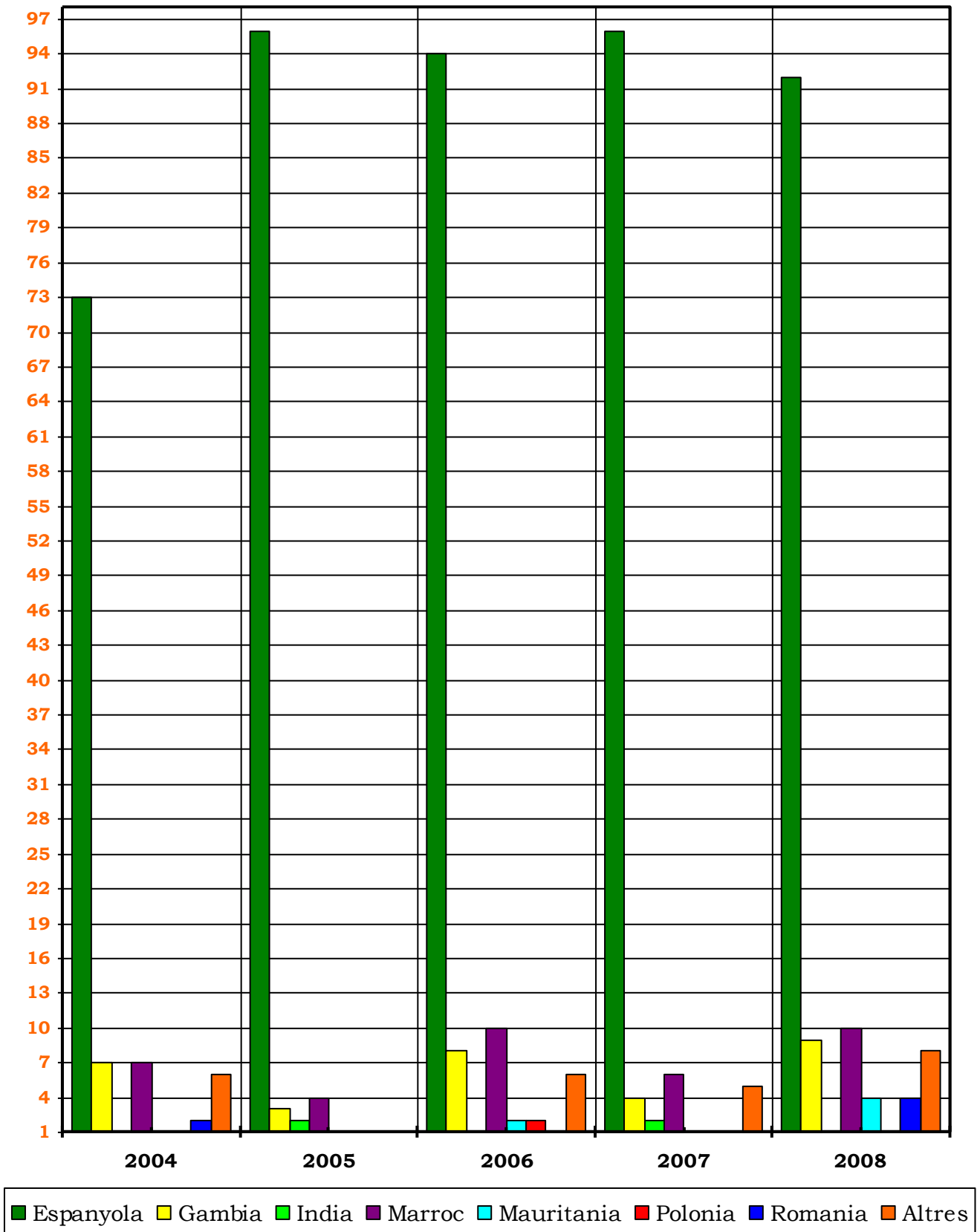
7.2. Webgrafia

- www.mhe.es/cf/serviciosocioculturales
- www.xtec.cat/centres/b7008249/cos.htm
- www.grupdesuportcreixement.blogspot.com/2008/02/alletament-matern-les-escoles-bressol.html
- www.bibgirona.net/salt/
- www.mamesbraves.blogspot.com/
- www.jouscout.com/index.htm
- www.jugarijugar.com
- www.acapcat.com/ca/node/185
- www.paidos.rediris.es/genysi/framdes.htm
- www.prematura.info
- www.centreauca.com/atenciopreco.html
- www.educabloc.cat/formacio/els-efectes-positius-de-lestimulacio-precoc.html
- www.todobebe.com/criando/columnas-de-especialistas/como-estimular-los-sentidos-de-tu-bebe-173

8. ANNEXOS

- [Annex 1](#); estadística població estrangera.
- [Annex 2](#); avaluació inicial.
- [Annex 3](#); avaluació final.
- [Annex 4](#); característiques generals del desenvolupament infantil.
- [Annex 5](#); calendari del desenvolupament psicomotor 0-3 anys.
- [Annex 6](#); díptic informatiu del projecte.

Estadística de les nacionalitats dels infants nascuts a cassà de la selva els últims cinc anys:

Nom i cognom de l'infant:

Data i lloc de naixement:

Família:

Parentiu	Nom	Data/lloc naixement	Estudis	Professió	Lloc/horari de treball

- Estat actual dels pares:

- Quines coses fa amb cadascun:

- Quines altres persones se'n fan càrrec:

Història:

- Embaràs:

- Et vas trobar bé durant l'embaràs?

- Que feia a la panxa, com era?

- Vas tenir que agafar la baixa? Per què?

- Com va viure el pare l'embaràs?

- Algun fet rellevant?

- Part:

- Durada:

- Algun tipus d'intervenció?

- Pes i mida del nadó:

- Va haver d'anar a l'incubadora? Per què? Quant de temps?

- Record del part en general, com el va viure:

- 1r mes:

- Com el vas/vàreu viure?

- Va tenir còlics? Fins quan? Que fèieu?

- Quines pors has tingut, en referència a l'infant ?

- Post part? (com ha estat, has tingut ajuda...)

Alimentació:

- Li dónes pit? Fins quan?

- Com és el moment del menjar?

- Ha introduït aliments nous a la seva dieta? Quins? Quan? Com els va rebre?

- Varietat alimentària actual:

- Horaris aproximats dels àpats:

- Lloc on sol menjar?

La son:

- Com han estat els primers mesos?

- Com s'adorm?

- A on s'adorm?

- Com és dormint?

- Que utilitza per dormir (xumet, llençol, peluix...)?

- Quantes vegades dorm al dia i horaris aproximats del son (mati, tarda i nit):

- Li costa adormir-se? _____ quan triga? _____ quans cops es desperta? _____

Salut:

- Quines malalties ha tingut?

- Al·lèrgies:

- Ha tingut algun accident?

- Té algun problema que es sàpiga (auditiu, visual, motriu, respiratori, digestiu, de pell...)?

Llenguatge i comunicació:

- Parleu molt amb ell?

- Com respon a les parles (amb sons, gargotejar, crits...)?

- Quina llengua utilitzeu a casa?

- Experimenta i prova sons o moviments amb els llavis?

Aspectes motrius:

- Aguanta bé el cap?

- En posició bocaterrosa, aguanta el cap i es recolza amb els colzes ?

- Es gira tot sol?

- Fa la pressió al contacte ?

- Intenta agafar objectes?

- Deixa anar els objectes per voluntat pròpia?

Altres dades d'interès:

- L'heu deixat algun cop amb alguna altre persona que no fossin els pares?

- Com respon quan veu altres infants?

- Com el definiríeu?

- Per què heu decidit portar-lo a l'escola bressol ?

Observacions i/o comentaris:

Avaluació final:

- Graella per avaluar als infants:

Nom i cognom de l'infant:				
	molt	força	poc	gens
Ha millorat el desenvolupament cognitiu				
Ha millorat el desenvolupament motor				
Ha desenvolupat la capacitat de percepció				
Ha desenvolupat capacitats lingüístiques				
Ha respost positivament als massatges				

- Autoavaluació de l'educadora mitjançant preguntes obertes:

He proporcionat un desenvolupament harmònic dels infant?

He respectat les diferències individuals de cada criatura?

He fomentat una cooperació amb els pares/mares o tutors dels infants?

Edats	Característiques generals del desenvolupament infantil de 3-18mesos
3 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Posició corporal horitzontal. ◦ Començar aguantar el cap. ◦ Li agrada mirar-se les mans i juga amb elles. ◦ Si se li acosta alguna persona li agafa el cabell o li toca la cara. ◦ Bocaterrosa s'aguanta sobre els seus braços i aixeca el cap.
4 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aguanta el cap i el gira bé. ◦ S'orienta cap els sons, emet sons i crida per cridar l'atenció. ◦ Riu fort quan se li fan pessigolles o es juga amb ell. ◦ Quan li ensenyem un objecte l'intenta agafar. ◦ Si li posem un objecte a la mà serà capaç d'aguantar-lo i se'l posarà a la boca.
5 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Comença a fer intens de seure. ◦ En edats interiors la columna encara no suporta aquesta posició. ◦ Es diverteix jugant amb els seus peus i les seves mans. ◦ Si li deixem un sonall a prop l'agafarà i el farà sonar. ◦ Reconeix les persones que estan a prop d'ell.
6 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Pot mantenir la posició d'assegut una estona. ◦ Contesta amb sons quan li enraones. ◦ Pot agafar fàcilment les joguines que li donen. ◦ Bocaterrosa està tranquil i s'aguanta recolzat sobre les seves mans. ◦ Pot girar-se tot sol.
7 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Si li donem alguna cosa per menjar que no li agrada tancarà la boca i no voldrà menjar més. ◦ Comença a pronunciar monosíl·labs i li agrada fer-ho. ◦ Li crida l'atenció els objectes i els explora donant-los-hi voltes a les seves mans. ◦ És capaç d'aguantar-se tot sol una estoneta assentat però necessita recolzar-se amb les mans per no caure.
8 mesos	<ul style="list-style-type: none"> ◦ S'aguanta assegut sense ajuda continuament. ◦ Plora quan la mare marxa. ◦ Si una joguina li agrada s'esforça per agafar-la, encara que aquesta estigui llum. ◦ Li agrada llançar objectes per veure com cauen i escoltar la fressa que fan. ◦ Li agrada conèixer el seu entorn i ho pot fer arrossegant-se.

<p>9 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Pot estar assentat sense perill que caigui. ◦ S'aguanta dret amb ajuda. ◦ Li agrada que l'agafis, estira els braços quan estàs a prop. ◦ Pot picar de mans i dir adéu. ◦ Reconeix quan anem a passeig i li agrada. ◦ Mira, escolta i aprèn moltes coses noves. ◦ Pot jugar retenint una joguina a cada mà i li agrada fer-ho sonar. ◦ Ja pot agafar coses petites.
<p>10 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Li cridant l'atenció els objectes desconeguts i intenta agafar-los. ◦ Si veu que amagues un objecte sabrà on és i intentarà descobrir-ho. ◦ Agafat dels barrots del seu llit pot posar-se dempeus. ◦ Pot gatejar.
<p>11 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Reconeix els pares quan els criden pel seu nom i els busca. ◦ Si li demanes un objecte allargant-li lama te'l dona. ◦ Quan li diem que no et mira sorprès. ◦ Li agrada menjar sol i pot fer-ho amb els dits.
<p>12 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Crida dient papa i mama. ◦ Entén moltes coses que se li diuen. ◦ Pot introduir objectes dins d'altres i fer torres simples amb cubs grans. ◦ Intenta recorre els espais tot sol o amb ajuda, gatejant o agafant-se als mobles. ◦ Obra calaixos per curiositat i trec les coses de dins.
<p>14 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ L'interessen les joguines dels altres nens i intenten agafar-los. ◦ Quan es mira al mirall li agrada veure's. ◦ Li agrada escampar totes les coses pel terra. ◦ És capaç de caminar tot sol o d'arrossegar un cotxet.
<p>16 mesos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Pot assenyalar i dir alguns objectes. ◦ Reconeix les parts del seu cos. ◦ És capaç de veure sol agafant la tassa amb les dues mans. Utilitza la cullera. ◦ Li agrada que li llegim un conte i assenyala dibuixos grans, pot passar pàgines. ◦ És capaç de llançar-nos una pilota ili agrada repetir aquest joc.

18
mesos

- Li agrada jugar a *cuit i amagar* i sap buscar-nos.
- Ja es pot treure alguna peça de roba i ajudar-nos a vestir-lo.
- Si se li dona un paper li agrada guixar-lo amb colors vius.
- Pot posar-se dempeus sense necessitar ajuda i ajupir-se a agafar una joguina.
- Puja les escales gatejant.
- Corre una miqueta i salta un escaló.

Calendari del desenvolupament psicomotor 0-3 anys:

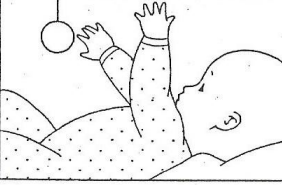
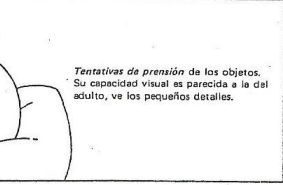
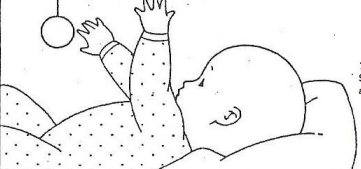
Posicions	Edad	El recién nacido
Cabeza/tronco		<p>Predomina la hipotonía en la cabeza y el tronco</p> <p>Llevando al recién nacido a la posición sentado: la cabeza cae hacia atrás.</p> <p>La espalda: cifosis global; ausencia de tono muscular. La cabeza: cae hacia delante.</p> <p>Recién nacido sostenido en posición sentado.</p>
Posición dorsal		<p>Predomina la hipertoniá en los músculos flexores de los miembros.</p> <p>El recién nacido no puede extender los miembros superiores e inferiores.</p> <p>Esta hipertoniá irá atenuándose en el curso de los primeros meses.</p>
Miembros		
Posición ventral		<p>Reencuentra la posición fetal.</p> <p>Coloca las rodillas bajo el vientre, la pelvis está elevada y la cabeza se apoya sobre un costado (no puede levantarla).</p>
Visión/preñión		<p>El recién nacido fija la mirada: sea en un punto luminoso, sea en un rostro pero la visión es confusa...</p> <p>Grasping (Reflejo arcaico de preñión palmar.)</p>

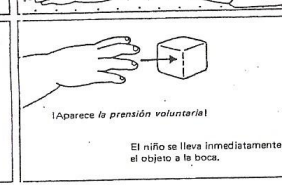
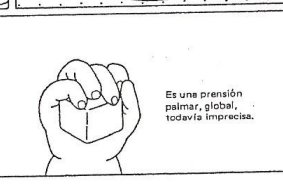
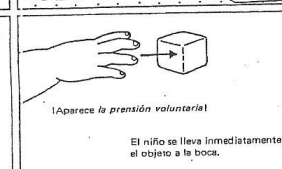
Posicions	Edad	1 mes
Cabeza/tronco		<p>En posición ventral, el mentón puede elevarse de vez en cuando.</p> <p>Llevando al niño a la posición sentado, la cabeza cae masivamente hacia atrás.</p>
Posición dorsal		<p>Flexión de los miembros inferiores y superiores con menos rigidez.</p>
Miembros		
Posición ventral		<p>No coloca las rodillas bajo el vientre; la pelvis está elevada.</p> <p>Hace movimientos de reptación.</p>
Visión/preñión		<p>Puede seguir un objeto grande (colocado cerca de él) unos 90°.</p> <p>El reflejo del grasping se mantiene.</p>

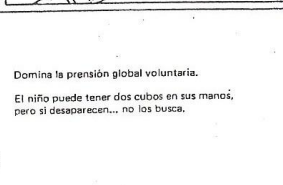
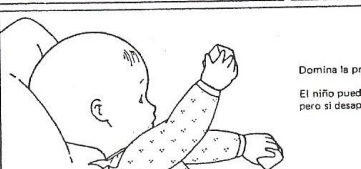
Posicions	Edad	2 meses
Cabeza/tronco		<p>Llevándolo a la posición sentado, la cabeza todavía cae hacia atrás.</p> <p>Sosteniéndolo sentado, la cabeza se mantiene derecha algunos instantes y vacila.</p> <p>La espalda es todavía débil.</p>
Posición dorsal		<p>Flexión o semiflexión de los miembros superiores e inferiores.</p>
Miembros		
Posición ventral		<p>El lactante se sostiene sobre los antebrazos y puede levantar la cabeza hasta 45° sobre el plano de la cama.</p> <p>Los miembros inferiores están en semiflexión.</p>
Visión/preñión		<p>El niño puede seguir unos 180° un objeto grande que se desplaza cerca de él.</p> <p>El grasping es más discreto, las manos están frecuentemente abiertas.</p>

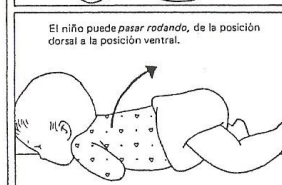

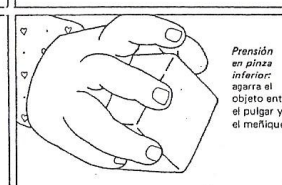

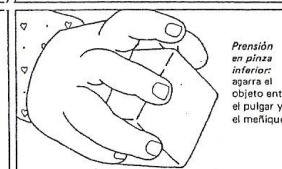

Posicions	Edad	3 meses
Cabeza/tronco		<p>En posición ventral: la cabeza se eleva de 45 a 90°. Se apoya en los antebrazos.</p> <p>Manteniéndolo sentado: cabeza erguida; nuca y espalda sólidas; la región lumbar todavía es débil.</p>
Posición dorsal		<p>El bebé se interesa por su cuerpo, es la edad de "mirarse las manos"</p> <p>La pelvis se apoya, las piernas en flexión o semiflexión (la punta del talón reposa sobre la camal).</p>
Miembros		
Posición ventral		<p>En posición ventral: la pelvis se apoya, los muslos en extensión.</p>
Visión/preñión		<p>El niño gira completamente la cabeza para seguir con la mirada un objeto. Todavía no puede cogerlo.</p> <p>"Preñión al contacto": es una preñión involuntaria cuando siente el contacto de un objeto colocado en su mano.</p>

Un món de sensacions

Posiciones		4 meses	
Cabeza/tronco	<p>En posición ventral, eleva la parte anterior del tronco apoyándose en los codos. Levanta la cabeza 90°.</p> 	<p>Levándolo a la posición sentado, la cabeza sigue al resto del cuerpo.</p> 	
	<p>La pelvis se apoya, la planta de los pies reposa plana sobre la cama, el niño se divierte con el sonajero aunque lo pierda e intenta.</p> 	<p>El niño intenta poner un pie sobre la rodilla opuesta.</p> 	
Miembros	<p>El bebé nada: movimientos de flexión y extensión de todos sus miembros, sin levantar los miembros del suelo.</p> 	<p>El control de sus músculos abdominales le permite girar sobre un costado.</p> 	
	<p>En posición ventral, el niño se apoya, la planta de los pies reposa plana sobre la cama, el niño se divierte con el sonajero aunque lo pierda e intenta.</p> 	<p>Tentativas de prensión de los objetos. Su capacidad visual es parecida a la del adulto, ve los pequeños detalles.</p> 	
Visión/prensión			<p>Tentativas de prensión de los objetos. Su capacidad visual es parecida a la del adulto, ve los pequeños detalles.</p>

Posiciones		5 meses	
Cabeza/tronco	<p>L'levantándolo a la posición sentado, el niño participa activamente en el movimiento.</p> 	<p>En posición ventral: el cuerpo queda sólidamente apoyado sobre los antebrazos. El lactante eleva el tronco y echa la cabeza hacia atrás.</p> 	
	<p>Apoyado sobre la espalda: hace movimientos de pedaleo.</p> 	<p>Manteniéndola de pie, el niño sostiene una gran parte del peso de su cuerpo.</p> 	
Miembros	<p>En posición ventral, los antebrazos están hiperextendidos hacia delante, las manos reposan planas en el suelo (todavía no puede jugar!).</p> 	<p>Apoyándose en el tórax, el niño hace el avión. Separa los brazos y las piernas del suelo.</p> 	
	<p>El niño se apoya, la planta de los pies reposa plana sobre la cama, el niño se divierte con el sonajero aunque lo pierda e intenta.</p> 	<p>Es una prensión palmar, global, todavía imprecisa.</p> 	
Visión/prensión	<p>¡Aparece la prensión voluntaria!</p> 	<p>El niño se lleva inmediatamente el objeto a la boca.</p>	

Posiciones		6 meses	
Cabeza/tronco	<p>En posición ventral, el niño se eleva sobre sus manos. Hace vía focal.</p> 	<p>En posición dorsal: el niño separa la cabeza y los hombros del plano de la cama.</p> 	
	<p>Apoyado sobre la espalda: al niño le gusta jugar con sus pies.</p> 	<p>Manteniéndola de pie (salta, se agacha sobre las piernas) es el estadio llamado del "saltador".</p> 	
Miembros	<p>En posición ventral, el niño puede utilizar fácilmente sus manos para jugar.</p> 	<p>Puede girar de la posición ventral a la posición dorsal.</p> 	
	<p>El niño se apoya, la planta de los pies reposa plana sobre la cama, el niño se divierte con el sonajero aunque lo pierda e intenta.</p> 	<p>Domina la prensión global voluntaria. El niño puede tener dos cubos en sus manos, pero si desaparecen... no los busca.</p> 	
Visión/prensión			<p>Domina la prensión global voluntaria. El niño puede tener dos cubos en sus manos, pero si desaparecen... no los busca.</p>

Posiciones		7 meses	
Cabeza/tronco	<p>Sentado sin sostén, tiende las manos hacia delante para no caer es el llamado estadio del "paracaidista".</p> 	<p>Sentado con apoyo, su torso es más flexible: puede inclinarse para recoger un objeto.</p> 	
	<p>El niño agarra sus pies y chupa el dedo gordo, empieza a conocer su cuerpo.</p> 	<p>Manteniéndola de pie, el niño salta y se agacha... despliega una gran vitalidad.</p> 	
Miembros	<p>El niño puede pasar rodando, de la posición dorsal a la posición ventral.</p> 	<p>El niño puede separar una mano del suelo para coger un cubo.</p> 	
	<p>En posición ventral, el niño puede utilizar fácilmente sus manos para jugar.</p> 	<p>El niño pasa un cubo de una mano a otra y lo golpea violentamente entre sí o en el suelo.</p> 	
Visión/prensión	<p>Prensión en pinza inferior: agarra el objeto entre el pulgar y el meñique.</p> 	<p>El niño adquiere: el relajamiento voluntario del objeto; es un relajamiento global e impreciso.</p> 	

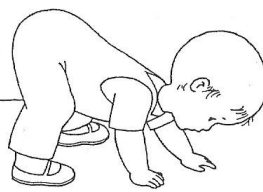

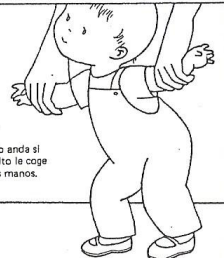
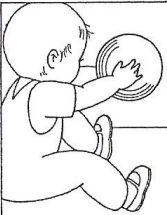

Un món de sensacions

8 mesos	
Posicions	<p>Cabeza/tronco</p> <p>¡Se mantiene sentado solo! (buen tono de los músculos dorsales).</p> <p>Gira muy bien sobre sí mismo en ambos sentidos (espalda → vientre → espalda).</p> <p>Miembros</p> <p>En posición dorsal: puede sentarse.</p> <p>En posición ventral: puede elevar su cuerpo sosteniéndose solo con las manos y las puntas de los pies.</p> <p>Sigue con la vista un objeto que ha tirado y lo reclama. Es el principio de la permanencia del objeto. (8 a 10 meses).</p> <p>Si el niño tiene dos cubos en las manos y se le presenta un tercero, puede dejar un cubo para coger el último.</p> <p>Presión</p> <p>El dedo índice empieza a participar en la presión.</p> <p>Juega a tirar los objetos.</p>

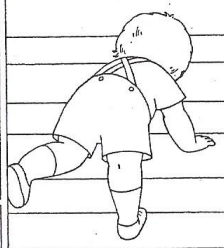

9 mesos	
Posicions	<p>¡Empieza a gatear! (Al principio va hacia atrás.)</p> <p>Se pone en pie sosteniéndose en los muebles o en el parque, se mantiene unos instantes y cae...</p> <p>Presión comprensión</p> <p>Tira de la anilla por medio de la cinta.</p> <p>Aprende a tender un objeto a sus padres.</p> <p>Presión en pinza superior: el niño puede coger un objeto (pequeño) entre la base del pulgar y el índice.</p>

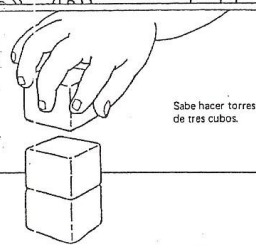

10 mesos	
Posicions	<p>Busca un objeto que ha visto desaparecer. Es lo que llamamos la permanencia del objeto.</p> <p>Gatea (apoyándose en las manos y las rodillas).</p> <p>Se pone de pie solo, agarrándose en los muebles (hace algunos pasos y cae con frecuencia).</p> <p>Bebe del vaso solo.</p> <p>Presión comprensión</p> <p>La presión en pinza superior es más fina: coge el objeto entre la parte distal del pulgar y el índice.</p> <p>El niño empieza a descubrir el significado de continente y contenido; lo dominará a los 14-15 meses.</p>

11 a 14 meses	
Posicions	<p>Cuando está en pie puede agacharse para recoger un objeto.</p> <p>Al niño le gusta introducir y retirar.</p> <p>Anda cogido de una mano (andarà solo entre los 12 y los 15 meses).</p> <p>Presión comprensión</p> <p>Adquiere el relajamiento fino y preciso. Al niño le gusta tirar los objetos uno a uno.</p> <p>Encajamientos: después de la demostración de un adulto, puede poner un círculo en el orificio correspondiente.</p>

11 a 14 meses	
Posiciones	 <p><i>Marcha del oso!</i> Gates sobre las manos y los pies.</p>
	 <p>El niño anda solo apoyándose en los muebles (puede soltar una mano).</p> <p>El niño anda si el adulto le coge las dos manos.</p>
Prensión comprensión	 <p>Al niño le gusta apuntar con el índice los objetos inquisidoramente; explora la 3.ª dimensión (orificios, hendiduras).</p>
	 <p>El niño puede lanzar una pelota al adulto.</p>
	 <p>Al niño le gusta poner los objetos en cajas, es consciente del 2 y el 1, de dentro y fuera, de arriba y abajo...</p>

15 a 18 meses	
Prensión comprensión	 <p><i>Dibuja:</i> el niño puede reproducir un trazo hecho por el adulto.</p>
	 <p>Sostiene la cuchara (pero se la pone al revés en la boca...)</p> <p>Sabe pasar las páginas de un libro con ilustraciones (¡Todavía pasa varias a la vez!)</p>

15 a 18 meses	
Posiciones	 <p>El niño anda solo.</p>
	 <p>Sube la escalera gateando.</p>
Prensión comprensión	 <p>Se arrodilla sin ayuda, puede ponerse de pie sin ayuda pero su equilibrio es insuficiente y cae a menudo.</p>
	 <p>Al niño le gusta: - tirar - lanzar - empujar</p> <p>Lanza el balón pero cae a menudo.</p>
	 <p>Perfeccionamiento del relajamiento fino y preciso. El niño puede introducir "pequeñas bolas" en una botella.</p> <p>Sabe hacer una torre de dos cubos.</p>

15 a 18 meses 18-24m.	
Posiciones	 <p>Sube y baja la escalera si se le coge de una mano.</p>
	 <p>Se agacha para recoger un objeto, y a los 18 meses se levanta con facilidad...</p>
Prensión comprensión	 <p>Puede tirar de un objeto mientras anda.</p>
	 <p>Corre (con los brazos y las piernas separadas) y cae a menudo...</p>
	 <p>Sabe hacer torres de tres cubos.</p> <p>Puede chutar el balón sin caer...</p>

3 años

El niño *salta* sobre un pie (su equilibrio es excelente).

Sabe montar en triciclo.

Puede ponerse los zapatos (sin hacer los lazos) solo y vestirse solo.

Ha adquirido por completo el hábito de limpieza (diurna y nocturna).

A mí... me gusta preguntarte cosas a mamá... ¡Mí! ¡mamá lo sabe todo!

Dominio del lenguaje.

3 años

Construcciones: puede hacer una torre de 8 a 9 cubos.

Encajamientos: sabe encajar todos los elementos en el tablero.

El niño sabe contar hasta 6 u 8.
Sabe designar:

- De 6 a 8 objetos usuales.
- De 6 a 8 partes de su cuerpo.
- De 6 a 8 imágenes.

Conoce 3 o 4 colores.

9. AGRAÏMENTS

En primer lloc voldria agrair el gran suport que he tingut per part de les meves tutores, primer la Gemma i després l'Amèlia, la seva paciència a les meves contínues preguntes, la seva seguretat treien ferro a tot el que a mi m'amoïnava, els recursos que m'han fet arribar i per sobre de tot la seva gran experiència en diferents camps educatius i assistencials, han provocat que jo busques, indagüés i experimentes en aquests, especialment en el camp de l'estimulació precoç, proporcionant-me un munt de recursos indispensables per poder portar a terme un projecte per lactants coherent.

A l'altre persona que voldria agrair el seu suport ha estat a la directora de la llar d'infants TAP'S, la Carme, ja que qualsevol consulta o documentació que jo hagi necessitat me la facilitat sense cap mena de problema.

També vull agrair la cooperació de les meves companyes del cicle, amb elles he compartit dubtes, angoixes, m'han facilitat respostes a les meves preguntes i sobretot han fet que les estones a l'aula fossin amenes, disteses i divertides, tot això sense deixar de treballar.

I per últim a la persona que estic més agraïda de totes és el meu marit, l'**Albert**, ja que sense el seu suport moral, afectiu i comprensiu no hauria pogut portar a terme ni aquest projecte ni aquest cicle formatiu, a tots i especialment a ell **MOLTES GRÀCIES**.

***Les carícies, el contacte pell amb pell,
els massatges, tot això alimenta a l'infant.
És un aliment tan necessari com
els minerals, les proteïnes i les vitamines.***

F. Leboyer.

